

Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø

Udkast til § 25-tilladelse

Udvidelse af Trige højspændingsstation

30. juni 2026

Indhold

§ 25-tilladelse til udvidelse af Trige højspændingsstation	5
1. Afgørelse	5
1.1 Baggrund	7
2. Beskrivelse af projektet	7
2.1 Anlægsarbejder	10
2.1.1 Kabellægning	10
2.1.2 Styret underboring	10
2.1.3 Etablering af nye kabelovergangsmaster	11
2.1.4 Demontering af 150 kV luftledninger og master	11
2.1.5 Terrænregulering	12
2.2 Driftsfase	12
2.2.1 Rekreative interesser	13
2.2.2 Afledning af overfladevand	13
2.3 Plangrundlag	13
3. Offentlig høring	14
3.1 Resume af høringssvar fra 1. offentlighedsfase	14
3.2 Høringens indflydelse på afgørelsen	14
3.3 Resume af høringssvar fra 2. offentlighedsfase	14
3.4 Høringens indflydelse på afgørelsen	14
4. Vilkår for tilladelsen	15
5. Begrundelse for afgørelsen	17
6. Støj	17
6.1 Støj i anlægsfasen	18
6.2 Støj i driftsfasen	19
6.2.1 Lavfrekvent støj og vibrationer	20
6.2.2 Kumulative forhold	20
7. Grundvand	20
7.1 Grundvand i anlægsfasen	20
7.1.1 Grundvandssenkning	21
7.1.2 Spild fra anlægsmaskiner	21
7.1.3 Underboring af afvandingsgrøft	22
7.2 Grundvand i driftsfasen	24
7.2.1 Kumulative forhold	25
8. Drikkevand	25
8.1 Drikkevand i anlægsfasen	26
8.2 Drikkevand i driftsfasen	26
9. Overfladevand	27

9.1	Overfladevand i anlægsfasen	28
9.1.1	Forlængelse af afvandingsgrøft	28
9.1.2	Underboring af afvandingsgrøft	30
9.1.3	Spild og lækage	30
9.2	Overfladevand i driftsfasen	31
9.2.1	Udledning til Udmarksgrøft	31
10.	Jord	32
10.1	Jord i anlægsfasen	32
10.1.1	Blow-out	32
10.2	Jord i driftsfasen	33
11.	Natura 2000	33
11.1	Natura 2000 i anlægsfasen	34
11.2	Natura 2000 i driftsfasen	36
12.	Bilag IV-arter	37
12.1	Padde	39
12.1.1	Stor vandsalamander	39
12.1.2	Spidssnudet frø	39
12.2	Krybdyr	39
12.2.1	Markfirben	39
12.3	Pattedyr	39
12.3.1	Flagermus	39
12.3.2	Vandflagermus	40
12.3.3	Damflagermus	40
12.3.4	Sydflagermus	40
12.3.5	Brunflagermus	40
12.3.6	Troldflagermus	41
12.4	Bilag IV-arter i anlægsfasen	41
12.4.1	Stor vandsalamander i anlægsfasen	41
12.4.2	Spidssnudet frø i anlægsfasen	42
12.4.3	Flagermus i anlægsfasen	42
12.5	Bilag IV-arter i driftsfasen	43
12.5.1	Stor vandsalamander i driftsfasen	43
12.5.2	Spidssnudet frø i driftsfasen	43
12.5.3	Flagermus i driftsfasen	44
13.	Nationalt fredede arter	44
13.1	Nationalt fredede arter i anlægsfasen	44
13.2	Nationalt fredede arter i driftsfasen	46
14.	Naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3	47
14.1	§ 3-beskyttede naturområder i anlægsfasen	47
14.2	§ 3-beskyttede naturområder i driftsfasen	48
15.	Landskab, visuelle forhold og kulturarv	49
15.1	Landskab, visuelle forhold og kulturarv i driftsfasen	51
15.2	Bygge- og beskyttelseslinjer	54
15.3	Kulturmiljøer	55
15.4	Kumulative forhold	56
16.	Trafik	56
16.1	Trafik i anlægsfasen	57

16.1.1	Trafikafvikling	57
16.1.2	Trafiksikkerhed	58
17.	Alternativer	59
17.1	Referencescenariet	59
17.2	Alternativer	60
17.3	Kumulative forhold	60
18.	Overvågning	61
19.	Offentliggørelse	61
20.	Klage over afgørelsen	61

BILAGSOVERSIGT

Bilag 1	Afgrænsningsnotat
Bilag 2	Miljøkonsekvensrapport
Bilag 3	Høringsnotat fra 1. offentlighedsfase
Bilag 4	Regnvandshåndteringsplan
Bilag 5	Udkast til udledningstilladelse
Bilag 6	Risikovurdering af borevæskeprodukter (DHI, Maj 2026)
Bilag 7	Visualiseringshæfte
Bilag 8	Støjredegørelse
Bilag 9	Naturnotat (a, b, c)
Bilag 10	Generel beredskabsplan

Titel: Udvidelse af Trige højspændingsstation

Journal Nr.: 2023 - 18842

Udgiver: Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Ref.: NIGWH

År: 2026

§ 25-tilladelse til udvidelse af Trige højspændingsstation

1. Afgørelse

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) meddeler hermed tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25 stk. 1¹ i miljøvurderingsloven til etablering af en udvidelse af den eksisterende højspændingsstation Trige beliggende i Aarhus Kommune. Tilladelsen meddeles til Energinet, der er bygherre for projektet. Tilladelsen meddeles på baggrund af vilkårene, der fremgår af afsnittet Vilkår for tilladelsen.

Det er en forudsætning for tilladelsen, at Energinet etablerer og driver projektet inden for de fysiske og miljømæssige rammer og forudsætninger, der fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Herunder skal de projektindbyggede afværgeforanstaltninger, der er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, etableres, ligesom vilkårene i nærværende tilladelse skal overholdes.

Tilladelsen meddeles på baggrund af bygherres offentliggjorte miljøkonsekvensrapport og resultater af de høringer, der er foretaget:

1. Energinets ansøgning fra den 5. april 2023
2. Høringssvar modtaget i forbindelse med de offentlige høringer, der er afholdt hhv. fra den 7. august 2023 til den 21. august 2023, den 17. oktober 2023 til den 7. november 2023 samt en supplerende høring i perioden 10. juli 2024 til den 14. august 2024 og perioden den 30. juli 2026 til den 14. august 2026
3. Energinets miljøkonsekvensrapport fra den 15. juni 2026.

Endvidere meddeles tilladelsen på baggrund af nedenstående forhold:

Plangrundlag

Udvidelsen af Trige højspændingsstation kræver tilvejebringelse af nyt plangrundlag, før projektet kan realiseres. Aarhus Kommune har sideløbende med nærværende miljøkonsekvensvurdering udarbejdet et forslag til kommuneplantillæg nr. 1 og lokalplan nr. 1244, der muliggør projektet. Planområdet ligger i landzone og vil med lokalplanens vedtagelse forblive i landzone. Lokalplanen indeholder bonusvirkning og vil således erstatte de tilladelser til bebyggelse og anlæg i landzone, som er nødvendige for lokalplanens virkeliggørelse, jf. planlovens § 15, stk. 4. Disse fremgår af forslag til lokalplanen.

Espoo

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har vurderet, at anlæg og drift af de ansøgte aktiviteter ikke kan have en grænseoverskridende påvirkning. Der er derfor ikke gennemført en Espoo-proces for projektet Udvidelse af Trige højspændingsstation.

¹ LBK nr. 4 af 03/01/2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) med senere ændringer

Samordningsreglerne

Der skal foretages en miljøkonsekvensvurdering af projektet Udvidelse af Trige højspændingsstation efter miljøvurderingsloven, en vurdering efter habitatdirektivet samt en vurdering efter lov om vandplanlægning. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har for Udvidelse af Trige højspændingsstation anvendt en fælles procedure efter miljøvurderingsbekendtgørelsens § 7, stk. 1, hvilket betyder, at der gennemføres en koordineret miljøvurderingsproces for projektet efter reglerne i miljøvurderingsloven, habitatbekendtgørelsen og lov om vandplanlægning. Når der skal meddeles tilladelse til projektet efter anden lovgivning, skal nærværende miljøvurdering af projektet anvendes som grundlag for afgørelsen.

På ansøgningstidspunktet var projektet omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, punkt 3c *”Transport af elektricitet gennem luftledninger, jordkabler dimensioneret til spændinger over 100 kV, samt tilhørende stationsanlæg, dog undtaget elkabler på søterritoriet”*. Derudover er projektet også omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, punkt 10f: *”Anlæg af vandveje, som ikke er omfattet af bilag 1, kanalbygning og regulering af vandløb”*.

Bygherre har jf. § 19, stk. 4, i miljøvurderingsloven anmodet om, at projektet, der er omfattet af bilag 2, skal undergå en miljøvurdering. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er miljøvurderingsmyndighed for dette projekt, fordi Energinet er bygherre jf. § 3, stk. 1, pkt. 2, i miljøvurderingsbekendtgørelsen.

Nye bekendtgørelser inden for vandplanlægningen

Der er efter bygherres udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten og som følge af genbesøget af vandområdeplanerne 2021-2027 ikrafttrådt fornyede udgaver af følgende bekendtgørelser: Bekendtgørelse om vandområdedistrikter og hovedvandoplande (BEK nr. 1667 af 08/12/2025), bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål (BEK nr. 1668 af 08/12/2025), indsatsbekendtgørelsen (BEK nr. 1669 af 08/12/2025) og miljømålsbekendtgørelsen (BEK nr. 1670 af 08/12/2025). Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har jf. miljøvurderingslovens § 35 (LBK nr. 4 af 03/01/2023) haft § 25-tilladelsen samt projektets miljøkonsekvensrapport og relevante bilag for projektet i offentlig høring før offentliggørelsen af de nævnte bekendtgørelser.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø konstaterer, at flere bilag til de nyikrafttrådte bekendtgørelser er opdaterede i forhold til de bekendtgørelser, som indgik i høringsmaterialet til genbesøget af vandområdeplanerne 2021-2027. Således er tilstandsvurderingerne af flere vandområder opdateret, og der er tilføjet nye miljøkvalitetskrav og ændret flere miljøkvalitetskrav for visse miljøfarlige forurenende stoffer (jf. bilag 2 til bekendtgørelse nr. 1668 af 08/12/2025). Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering, at disse ændringer ikke vil give anledning til ændringer i miljøpåvirkningen jf. projektets beskrevne påvirkninger. De tilføjede miljøkvalitetskrav gælder stoffer, som er irrelevante for projektet, og de ændrede miljøkvalitetskrav vedrører lempelser af kravene for vanadium og krom i sediment og vand, fjernelse af kravene for vanadium og arsen i biota samt arsen i sediment. Konkret er der sket ikke sket nogen ændringer i tilstandsvurderingen af berørte vandområder i projektet.

Det er således Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering, at de vurderinger, der er foretaget i § 25-tilladelsen og miljøkonsekvensrapporten, ikke vil få et andet udfald som følge af de opdaterede bekendtgørelser.

1.1 Baggrund

Bygherre har oplyst, at baggrunden for projektet er at fremtidssikre Energinets højspændingsstation ved Trige i Aarhus Kommune, fordi den ligger som et strategisk knudepunkt i det overordnede elnet. Stationsudvidelsen vil bidrage til en langsigtet, strategisk udvikling af transmissionsnettet i området og på landsplan.

Udvidelsen er blandt andet nødvendig for at imødekomme yderligere forbrug og vedvarende energiproduktion i området som for eksempel solcelleanlæg og vindmøller, ligesom det øger muligheden for etablering af anlæg, hvor strøm udnyttes til at fremstille brint (Power-to-X-anlæg).

2. Beskrivelse af projektet

Projektet omfatter anlægsarbejde og udvidelse af den eksisterende station Trige med arealer nord og syd for det eksisterende stationsområde. Udvidelsen omfatter ca. 12 ha, hvormed det fremtidige stationsareal vil blive på ca. 26,4 ha. Det er nødvendigt at udvide i begge retninger af system- og forsyningssikkerhedsmæssige årsager, da en skæv belastning af samleskinnerne giver risiko for overbelastning og større tab af spænding.

Projektområdet udgør ca. 28 ha og omfatter mindre arealer, hvor der skal ændres på master og foretages kabellægning uden for det fremtidige stationsareal.

Projektområdet omfatter matrikelnummer 9e, 9f og 9i Hæst By, Trige og del af matrikelnummer: 9a, 1g, 1d, 1c, 1m Hæst By, Trige og del af matrikelnummer 20k Spørring By, Spørring. Området fremgår af *Figur 2.1*.

Figur 2.1 Projektområdet vist med rødt i sammenhæng med planområdet med grønt. Med blåt er angivet det midlertidige arbejdsareal. Projektområdet omfatter mindre arealer uden for stationsarealet, hvor der skal ændres på master og foretages kabellægning.

Den nye stationsudvidelse indeholder følgende:

1. Udvidelse af samleskinnen (400 kV) mod nord og syd og etablering af 22 stk. 400 kV felter med opstilling af 2 stk. 400 kV transformere og 2 stk. kompenseringspoler samt etablering af koblingsfelt og udbygning af eksisterende transformerfelt.
2. Etablering af ny manøvrebygning og kørefaste arealer samt etablering af relæfelter i en eksisterende bygning i forbindelse med 400 kV udbygningen.
3. Etablering af fire nye partielle 150 kV kabelanlæg og underboring af eksisterende kabelsystemer. Desuden nedtagning af luftledninger og otte master samt nedtagning af to eksisterende højspændingsmaster vest for projektområdet, som erstattes af to nye enkelt kabelovergangsmaster og en ny dobbelt-overgangsmast. Masterne er ca. 15 m høje.
4. Etablering af op til 25 lynfangsmaster, gitterkonstruktioner i metal, op til 30 meter høje.

Projektet indeholder derudover i hovedtræk:

- Som en del af projektet foretages der terrænregulering, etableres regnvandshåndtering og foretages klimasikring af stationsudvidelsen. Håndtering af vand på stationsområdet sker ved brug af åbne vandhåndteringsløsninger/grøfter kombineret med eksisterende afvanding efter regnvandshåndteringsplan. Derudover vil der ske omlægning og etablering af interne kørearealer samt etablering af trådhegn og beplantning i kanten af projektområdet for hhv. at hindre adgang til stationsområdet samt skærme for indblikket til stationen.

Materialerne på bygninger og tekniske enheder vil ikke være blanke eller reflekterende af hensyn til at undgå visuelle gener i omgivelserne. Desuden vil der ikke blive anvendt bly, zink eller kobber af hensyn til grundvandsbeskyttelsen.

På *Figur 2.2* er angivet et overblik over projektets elementer.

Figur 2.2 Situationsplan

2.1 Anlægsarbejder

Anlægsarbejderne med udvidelse af stationen forventes at tage op til 2 år i perioden 2027-2029. Anlægsarbejderne vil blive udført inden for normal arbejdstid, som på hverdage er kl. 07.00-18.00. Kun ved uforudsete hændelser - f.eks. ved vejrhændelser eller nedbrud - kan det blive nødvendigt udenfor almindelig arbejdstid. Aarhus Kommune vil i dette tilfælde skulle give en dispensation hertil.

Stationen vil blive udbygget i flere overlappende faser, hvor der vil være perioder med hhv. nedrivning af bygninger, jordbearbejdning, fundering, etablering af bygningsmasse og montering af el-komponenter. Hovedprincippet er, at stationen samlet set skal være i fuld drift (funktions- og sikkerhedsmæssigt) i hele byggefasen.

Adgangsvej i anlægsfasen vil ske fra Hæstvej ad den eksisterende og fremtidige vejadgang til stationen. Beboelsesejendommen Hæstvej 50, der deler eksisterende adgangsvej, nedlægges som led i projektet. Adgangsvejen forstærkes i anlægsfasen og sideudvides på strækningen, eksisterende vejtræer søges bevaret.

Der indrettes en byggeplads sydøst for projektområdet til brug for mandskab og materialer. Byggepladsen skal etableres med stabilgrus eller køreplader. Byggepladsen dimensioneres, så der er plads til velfærdsfaciliteter, mødeskur, P-pladser og materialeoplag, der svarer til det arbejde, der i forhold til tidsplanen skal udføres på byggepladsen. Efter afslutning af byggearbejderne, ryddes byggepladsen og arealet retableres til landbrug. Stabilgrus håndteres ved et godkendt modtageanlæg.

Under anlægsarbejdet vil folk der bor og færdes i de nære omgivelser opleve periodiske forstyrrelser i form af trafik og støj fra anlægsmaskiner som f.eks. lastbiler, betonblander, krantraktorer og gravemaskiner.

Der vil forud for anlægsarbejdet foretages arkæologiske forundersøgelser og evt. udgravninger af projektområdet.

I anlægsfasen omlægges og forlænges den eksisterende grøft inden for projektområdet, således at overfladevand i den resterende anlægsfase og i driftsfasen kan ledes til eksisterende grøft udenfor projektområdet og videre til vandløbet Udmarksgrøft. Grøften dimensioneres til også at kunne håndtere ekstremregn, som er defineret ved 100 mm.

I anlægsfasen vil sanitært spildevand blive ledt til den kommunale spildevandskloak.

2.1.1 Kabellægning

I forbindelse med opgraderingen af højspændingsstationen vil der være behov for, at kabelforbindelser lægges i jorden i den sydlige del af projektområdet. Placering af kabeltracéer er angivet på *Figur 2.2*. Kabellægningen vil foregå i åben kabelgrav.

Kabellægningen, som krydser eksisterende stationsareal med fundamenter og ledninger samt afvandingsgrøft, udføres ved styret underboring. Længden af underboringen er ca. 150 meter og består af to kabler. Afstanden mellem de to føringsrør/ledere vil være 3-4 meter, og dybden vil være 4-5 meter. Underboringen forventes at vare 2-4 uger.

2.1.2 Styret underboring

Styrede underboringer foretages ved at bore fra den ene side af det område, der skal underbores, til den anden side og derefter trækkes et føringsrør gennem boringen, for

senere at kunne etablere kabelanlæg på strækningen gennem føringsrøret. Boringen styres via en sensor på overfladen, der er i forbindelse med borehovedet. Ved underboringer vil kablerne blive etableret med større afstand mellem hinanden end ved flad forlægning i åben grav. Ved underboringer i intervallet ca. 0-200 meter vil afstanden mellem kablerne variere fra 1-5 meter, størst ved længere og dybere underboringer. Afstanden på de 10 meter mellem de to kabelsystemer bibeholdes altid.

Ved underboring af stationens interne afvandingsgrøft, tørlægges denne på det sted, hvor ledningstracéet krydser.

2.1.2.1 Boremudder

I forbindelse med underboringen anvendes boremudder som køle- og smøremiddel, for at stabilisere borehullet og for at skylle materiale ud af boringen. Materialet skylles tilbage til borestedet i form af boremudder.

Boremudder består overvejende af vand (97 %) og bentonit (2,5-3,0 %). Afhængig af de lokale jordbundsforhold kan det være nødvendigt at tilsætte additiver (ca. 0,3 % i dette projekt) til boremudderet for at styre dens viskositet.

Når borevæsken (vand, bentonit og additiver) flyder tilbage til startgruben, er den opblandet med jord og kaldes derfor boremudder.

Boremudder vil komme i kontakt med jord og evt. terrænnært grundvand omkring boringen. I boregruberne vil der ske en mætning af jordmatricen i grænsefladen mellem jord og borevæske. Boremudder opsamles i start- og slutgruben, der etableres, så der ikke sker overløb til beskyttede vandløb, naturområder eller øvrige sårbare områder.

2.1.2.2 Blow-out

I forbindelse med udførelse af styrede underboringer er der en risiko for udslip af boremudder (blow-out), hvor boremudder siver ud på terrænoverfladen gennem sprækker og lagdelinger i jorden eller i vandløb. Som led i forberedelsen tilrettelægges alle boringer således, at risikoen for denne udsivning minimeres, ligesom der er beredskabsplaner og udstyr på stedet til at håndtere situationen i tilfælde af udsivning.

Som udgangspunkt falder risikoen for blow-out med dybden af boringen, og den stiger med længden af underboringen. Risikoen for blow-out er størst nær start- og slutpunktet for underboringen, fordi underboringen her er tættest på terrænoverfladen.

2.1.3 Etablering af nye kabelovergangsmaster

Ved de to kabelanlæg mod vest (se *Figur 2.2*) vil der ved overgang fra kabler i jord til luftledninger blive etableret en dobbelt kabelovergangsmast. Ved de to kabelanlæg mod syd vil der ved overgang fra kabler i jord til luftledninger blive etableret to enkelte kabelovergangsmaster. Masterne er ca. 15 m høje.

Fundamenterne kan etableres enten som in-situ støbte fundamenter eller være støbt på forhånd og placeres i udgravning efterfølgende. Fundamenterne er armeret med jern for at styrke det.

2.1.4 Demontering af 150 kV luftledninger og master

Der skal fjernes i alt otte eksisterende master ved Trige højspændingsstation (se *Figur 2.3*).

Figur 2.3 Oversigtstegning med angivelse af røde cirkler af eksisterende master, der demonteres.

Nedtagning af luftledningerne foregår ved, at én ledning ad gangen fires ned på jorden og klippes op i stykker, som så kan rulles op på tromler og køres væk til genanvendelse. Når ledningen er fjernet, starter nedtagning af masten med kran. Efterfølgende bliver masten delt i mindre stykker og kørt væk til genanvendelse. Selve betonfundamentet fjernes helt eller delvist. Ved fjernelse af betonfundament graves jorden over pladefundamenter bort. Herefter hamres betonen i stykker med en trykluftshammer, hvorefter betonen og armeringsjernet køres til genanvendelse. Herefter retableres arealerne.

2.1.5 Terrænregulering

De nye stationsfelter planeres, så de får samme terrænkote som den eksisterende station, som er kote 57,3 m. Der vil mod nord blive terrasseret op i tre højere niveauer, henholdsvis kote 57,8 m, 58,5 m og 59,3 m. Dette vil medføre afrømning af muldjord og råjord med et samlet omfang på ca. 102.000 m³.

Ved etablering af jordvold, terrænformationer samt udlægningsområde vil alt jord som udgangspunkt genplaceres inden for projektområdet. Bygherre gennemfører analyser af jorden inden for stationsmatriklen forud for anlægsarbejdet. Hvis der identificeres forurenet jord, vil dette blive bortkørt direkte til godkendt modtageanlæg, inden anlægsarbejderne påbegyndes i de berørte områder.

2.2 Driftsfase

Drift og vedligehold af stationsarealerne sker uden brug af pesticider, vejsalt eller midler imod mos og alger.

For at skærme for indblikket til stationen etableres beplantning langs yderkanterne af udvidelsesområderne. I den sydlige del af projektområdet etableres tæt, skovlignende beplantning.

Langs den nye afskærmende jordvold mod vest og nord etableres et beplantningsbælte med træer og buske. Beplantningen i den øvrige del af projektområdet står uændret.

Den nye beplantning vil bestå af hjemmehørende danske arter af træer og buske, som er valgt ud fra forholdene i det område stationen er placeret på. Beplantningens skærmende effekt vil først reelt have en effekt i løbet af 5-10 år, når den er vokset til. Det forventes at beplantningen vil nå en højde på 10-15 m.

Overfladevand vil via den omlagte grøft blive ledt til vandløbet Udmarksgroft. Der vil ikke være sanitært spildevand i driftsfasen.

2.2.1 Rekreative interesser

Den eksisterende trampesti fra Hæstvej til Elvej i den sydlige del af projektområdet, der historisk set er en kirkesti, fastholdes og sikres. Kirkestien bevares, men dele af stien ændres, så den fremover ligger uden for den nye højspændingsstation. Der har været dialog med Aarhus Stift og det lokale menighedsråd i forhold til tinglysninger og servitutter, og der er ingen indvendinger til planarbejde. Den sydlige del af stien nærmest Hæstvej omlægges i forbindelse med terrænbearbejdning og ny beplantning som vist på *Figur 2.2*. Stien ligger uden for stationsarealet og vil være offentlig tilgængelig.

2.2.2 Afledning af overfladevand

I den tidlige del af anlægsfasen etableres der en udløbsbrønd med sandfang. Dette sker, før den nye grøftestrækning ibrugtages. Den eksisterende grøft er funktionsdygtig, indtil den nye del af grøften, inkl. langsgående dræn, er etableret. Den eksisterende grøft afskæres, og den nye omlægning tages i brug. Vandet løber også herfra igennem sandfanget.

2.3 Plangrundlag

Der findes ikke en kommuneplanramme for området ved Trige Station. For at projektet kan blive realiseret med ny lokalplan, forudsætter det derfor en ny kommuneplanramme for lokalplanområdet. Med henblik på at tilvejebringe det nødvendig plangrundlag for gennemførelse af Energinets projekt for opgradering af højspændingsstationen, udarbejder Aarhus Kommune derfor tillæg nr. 1 til Kommuneplan 2025.

Den eksisterende Trige station er omfattet af gældende lokalplan nr. 179 "400/150 kV højspændingsledning Studstrup-Trige og 400/150 kV transformerstation Trige" fra 1983 samt del af lokalplan 269 "150 kV højspændingsledning Møllerup-Trige" fra 1987.

Aarhus Kommune udarbejder derfor en ny lokalplan nr. 1244 – Udvidelse af Trige Højspændingsstation for det nye samlede stationsområde, der giver mulighed for at udvide højspændingsstationen. Den nye lokalplan omfatter og erstatter delvist gældende lokalplan nr. 179 og en mindre del af lokalplan nr. 269.

Det er kommunens vurdering at enkelte master tæt på projektområdet ikke skal medtages i lokalplanen.

3. Offentlig høring

Der er i overensstemmelse med bestemmelserne i miljøvurderingsloven afholdt høringer af myndigheder og offentligheden ad to omgange. Først afholdes 1. offentlighedsfase (idéfasen). Dernæst afholdes en høring i forbindelse med høring af miljøkonsekvensrapporten og udkast til afgørelse, som også kaldes 2. offentlighedsfase.

I nedenstående gives en overordnet gennemgang af resultaterne fra disse høringer med angivelse af, hvordan høringssvarene er indgået i miljøvurderingsprocessen og udarbejdelsen af afgørelsen.

3.1 Resume af høringssvar fra 1. offentlighedsfase

Første offentlighedsfase blev afholdt i perioden den 7. august 2023 til den 21. august 2023 og i perioden 17. oktober til 7 november 2023 samt en supplerende høring i perioden 10. juli 2024 til den 14. august 2024.

Der indkom i alt 17 høringssvar. Høringssvar indkommet i 1. offentlighedsfase fremgår af afgrænsningsudtalelsen af den 11. december 2024 samt høringsnotatet (Høringsnotat for idéfasen) hertil, som er offentliggjort på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs hjemmeside (www.sgav.dk).

3.2 Høringens indflydelse på afgørelsen

De indkomne høringssvar i 1. offentlighedsfase gav ikke anledning til ændringer af projektet. En sammenstilling af de indkomne høringssvar med Energinets (bygherres) kommentering samt Styrelsen for Grøns Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering kan ses i Bilag 3: Høringsnotat for idéfasen på hjemmesiden.

[Kapitel udarbejdes når 2. offentlighedsfase er gennemført]

3.3 Resume af høringssvar fra 2. offentlighedsfase

3.4 Høringens indflydelse på afgørelsen

4. Vilkår for tilladelsen

Det er en forudsætning for tilladelsen, at Energinet Eltransmission A/S (bygherre) skal gennemføre projektet Udvidelse af Trige højspændingsstation inden for de fysiske og miljømæssige rammer og forudsætninger, som fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Herudover skal Energinet gennemføre og drive projektet i overensstemmelse med nedenstående vilkår.

§ 25-tilladelsen meddeles på baggrund af:

- Bygherres ansøgning
- Miljøkonsekvensrapporten for Udvidelse af 400 kV Station Trige

Projektet skal desuden overholde den til enhver tid gældende øvrige lovgivning.

Følgende vilkår fastsættes som forudsætning for § 25-tilladelsen:

Beplantning

1. Alle arealer, der skal tilplantes, skal beplantes senest førstkommande plantesæson efter opstart af anlægsarbejdet.
2. Der skal foretages besigtigelser af den afskærmende beplantning omkring stationsområdet, herunder også på volden. Besigtigelserne skal foretages mindst 1 gang årligt i forår eller sommer i 10 år. Hvis enkelte træer, buske eller strækninger af beplantningen er gået ud, skal disse erstattes. Dokumentation for besigtigelse og pleje af beplantningen skal kunne forevises til Styrelsen for Grøn Arealforvaltning og Vandmiljø på forlangende.
3. På jordvolde med hældning 1:2 skal der etableres erosionssikrende foranstaltninger på skråningsfladen i form af erosionsdug. Erosionssikring skal etableres umiddelbart efter færdiggørelse af jordvolden for at minimere risiko for overfladeerosion og jordudskridning.

Beredskabsplan

4. Bygherre skal udarbejde en beredskabsplan, der indeholder beskrivelser og procedurer for tiltag, der skal iværksættes for at stoppe og begrænse boremduderudslip, olieudslip og øvrige forureningers udbredelse i de forskellige naturtyper, vandområder og jordbundsforhold ved uheld med hensyntagen til årstid og vejrforhold. Beredskabsplanen skal kunne forevises til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø på forlangende.
5. Bygherre skal udarbejde en procedure, der sikrer, at tilsynsførende, entreprenører og deres medarbejdere er bekendt med beredskabsplanen for miljøuheld, herunder ved underboringen af grøften.

Styret underboring

6. Senest 1 måned før underboringen igangsættes, skal bygherre fremsende oplysninger til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø om hvilke produkter, der anvendes, sammen med en redegørelse for at brugen af stofferne er i overensstemmelse med de forudsætninger, der danner grundlag for vurderingerne i DHI-rapporten *Risikovurdering af borevæskeprodukter – Maj*

2026. Bygherre kan i denne forbindelse ikke anvende additiver, der indeholder pesticider.

7. Bygherre skal sikre, at boremudder i anlægsfasen ikke kommer i direkte kontakt med beskyttede naturområder. Start- og slutgruber for boremudder skal anlægges og sikres, så der ikke sker overløb til omgivelserne, også under regn. Bygherre skal kunne forevise fotodokumentation herfor til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø på forlangende. Fotodokumentationen skal være påført koordinater og dato.
8. Boremudder skal håndteres ved et godkendt modtageanlæg. Dokumentation herfor skal opbevares i minimum 5 år og skal kunne forevises til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø på forlangende.

Beskyttede arter

9. Der opstilles paddehegn med en placering som angivet på Figur 10-4 i miljøkonsekvensrapporten. Padderhegnet skal opretholdes gennem hele projektets anlægsperiode. Padderhegnet etableres tidligst den 1. november og senest den 1. marts, så padderhegnet opsættes uden for den periode, hvor padderne vandrer.
10. Padderhegnet skal opføres med tætsluttet og ombukket kant.
11. Senest 1 uge efter opsat padderhegn skal der fremsendes billedokumentation for udformningen af hegnet til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø med GPS-position for billedet samt et kort med placering af alt opsat hegn.
12. Padderhegnet skal tilses i hele sin længde mindst hver 14. dag i padderne aktive periode for at sikre, at der ikke er fejl og mangler på padderhegnet. Eventuelle fejl eller mangler på hegnet skal udbedres. Der skal føres logbog for, at padderhegnet er tilset. Logbogen skal kunne fremvises til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø på forlangende.
13. Fældning af træer skal af hensyn til flagermus ske i vinterperioden fra den 1. december til den 1. marts.

Jord

14. Bygherre skal foretage jordanalyser på berørte stationsarealer og udarbejde en jordhåndteringsplan, før anlægsarbejderne igangsættes. Analyseresultater og jordhåndteringsplanen skal kunne fremvises til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø på forlangende.
15. Hvis der påtræffes forurenede jord, skal dette bortskaffes direkte til godkendt modtageanlæg. Forurenede jord må ikke indgå i terrænreguleringerne, herunder jordvolden, eller flyttes til områder uden forurening.

5. Begrundelse for afgørelsen

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har afgrænset indholdet i miljøkonsekvensrapporten i en afgrænsningsudtalelse af den 11. december 2024, jf. Bilag 1: Afgrænsningsnotat. Afgrænsningsnotatet beskriver uddybende de miljøemner, hvor det vurderes, at en væsentlig påvirkning kan udelukkes, og hvorfor emnet dermed ikke skal indgå i miljøkonsekvensrapporten. Bygherres miljøkonsekvensrapport er udarbejdet på baggrund heraf, og nærværende tilladelse omfatter vurderinger af projektets væsentlige indvirkninger på miljøet på baggrund af sagens samlede oplysninger.

Bygherre har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, som Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har modtaget i endelig udgave den 15. juni 2026. Rapporten er udarbejdet af Energinet Eltransmission A/S, og tilladelsen meddeles således til Energinet Eltransmission A/S.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har gennemgået bygherres miljøkonsekvensrapport og fundet, at den opfylder kravene i § 20 i miljøvurderingsloven, herunder at de deri indeholdte oplysninger, som er væsentlige for afgørelsen, er korrekte og tilstrækkelige.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at udvidelse af højspændingsstationen kan etableres uden uacceptable påvirkninger af mennesker, miljøet, samfundet mv., hvis rammerne for projektet som beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, samt vilkårene for nærværende tilladelse, overholdes. Vurderingen er foretaget på baggrund af miljøkonsekvensrapporten, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderinger, de indbyggede afværgeforanstaltninger samt de stillede vilkår.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b i alle livsstadier, når afværgeforanstaltninger beskrevet i miljøkonsekvensrapporten og vilkårene i nærværende tilladelse efterkommes. Ligeledes vurderes det på baggrund af miljøkonsekvensrapporten, at projektet ikke vil skade de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for de omkringliggende Natura 2000-områder, jf. habitatbekendtgørelsen.

Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø samlede vurdering, at der ikke er uacceptable miljømæssige gener som følge af projektet. Endvidere ses de ændringer, som projektet medfører, ikke at have en sådan karakter eller omfang, at det taler afgørende imod, at projektet etableres.

Nedenfor fremgår en emnebaseret begrundelse for de stillede vilkår i nærværende tilladelse.

6. Støj

Projektet vil medføre støjpåvirkningerne på omgivelserne. Den eksisterende station afstedkommer støjpåvirkninger i form af koronastøj fra elektriske ladninger, lavfrekvent brummen fra transformere og smæld fra elektriske ind- og udkoblinger.

Nærmeste bolig, Hæstvej 52, ligger i 185 meters afstand til den eksisterende station, mens det udvidede stationsfelt vil være beliggende 85 meter fra boligen. Langs Hæstvej

ligger flere boliger i en afstand af minimum 200 meter til den eksisterende station. De øvrige arealer i og omkring projektområdet er landbrugsjord i omdrift, hvis støjbidrag kommer fra anvendelsen af landbrugsmaskiner.

Det er oplyst, at inden for 200 meter fra projektområdet findes 7 eksisterende boliger. Boligen Hæstvej 50, der indgår i projektområdet, vil blive nedlagt i forbindelse med projektet. Afstanden mellem de øvrige boliger og det fremtidige stationsareal varierer mellem ca. 85 meter og ca. 250 meter.

6.1 Støj i anlægsfasen

Anlægsaktiviteterne forventes at foregå over en periode på ca. 2 år, hvor der arbejdes i forskellige dele af projektområdet, men koncentreret i den nordlige og i den sydlige del af projektområdet. Stationen vil blive udbygget i flere overlappende faser, hvor der vil være perioder med hhv. jordbearbejdning, fundering, etablering af bygningsmasse og montering af el-komponenter. Arbejderne vil i perioder omfatte støjende aktiviteter, særligt ved jordbearbejdning og fundering, hvor der anvendes tungt maskineri. De anvendte støjende maskiner vil bl.a. være gravemaskiner, gummiged, lastbiler og pladevibratører. Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at anlægsarbejderne vil blive udført inden for normal arbejdstid, som på hverdage er kl. 07.00-18.00. Kun ved uforudsete hændelser, f.eks. ved vejrhændelser eller nedbrud, kan det blive nødvendigt udenfor almindelig arbejdstid. Bygherre vil i den forbindelse skulle søge Aarhus Kommune om dispensation hertil.

Hovedprincippet er, at eksisterende station samlet set skal være i fuld drift (funktions- og sikkerhedsmæssigt) i hele byggefasen.

Der er udført støjregninger for anvendelse af de nævnte anlægsmaskiner. Beregninger er udført for udvidelsesarealer i henholdsvis den nordlige og sydlige del af projektområdet, da det af bygherre vurderes, at aktiviteter i disse arealer vil kunne belaste omkringliggende boliger mest.

I miljøkonsekvensrapportens Tabel 9-5 fremgår de beregnede støjniveauer for projektets anlægsfase. I miljøkonsekvensrapporten er disse værdier sammenlignet med 70 dB(A), som ofte anvendes af kommuner i forbindelse med kortere anlægsarbejder. Aarhus Kommune har ikke fastsat en støjgrænse, men alene begrænset støjende aktiviteter til perioden kl. 07.00-18.00 på hverdage og kl. 07.00-14.00 på lørdage.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er ikke enig i bygherres vurderingsgrundlag. Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at anlægsarbejdet vil ske i en periode på ca. 2 år, som grundet sin varighed ikke kan betragtes som værende midlertidig. Miljøstyrelsen har i den forbindelse oplyst, at der for anlægsaktiviteter med en varighed på mere end 6 måneder kan anvendes principperne i vejledningen om støj fra virksomheder, som kan bruges som udgangspunkt til fastsættelse af eventuelle støjgrænser. Dette lægger Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø til grund i vurderingen af miljøpåvirkningen af støj fra anlægsaktiviteterne.

Som oplyst er transformerstationen beliggende i det åbne land. Her er støjgrænsen jf. vejledning om støj fra virksomheder fastsat til 55 dB(A). Det fremgår af de beregnede støjniveauer, at denne støjgrænse kan overholdes i alle beregningspunkter på alle tider af døgnet.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering

Fordi Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø ikke betragter denne anlægsfase som værende midlertidig, anvendes støjgrænserne fra vejledningen om støj fra virksomheder. Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at støjniveauerne for anlægsfasen i alle beregningspunkter og tidspunkter vil kunne overholde støjgrænsen på 55 dB (A). Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer derfor, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning for omkringboende som følge af støj i anlægsfasen. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø stiller på den baggrund ikke vilkår til dette forhold.

6.2 Støj i driftsfasen

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten og dens bilag, at der er udført støjberegninger for projektets driftsfase. Transformerstationens eksisterende og udvidelsens nye anlæg med tilhørende kildestyrker er oplyst af Energinet Eltransmission A/S. Anlæggenes kildestyrker er baseret på leverandørplysning eller måling på eksisterende tilsvarende anlæg.

Det fremgår endvidere, at intern transport kun vil forekomme begrænset i forbindelse med vedligehold af de forskellige anlæg. Intern transport vil medføre et meget begrænset støjbidrag i forhold til de øvrige anlæg og er derfor ikke medtaget i støjberegningen. Transformerstationens anlæg antages at være i kontinuerlig drift hele døgnet og alle dage i løbet af året.

Højspændingsstationen er beliggende i det åbne land med støjgrænser jf. vejledning om støj fra virksomheder på 55, 45 og 40 dB(A) (dag-, aften- og natperiode). Beregninger er udført med en støjvold placeret mod boligen Hæstvej 52 med en topkote på 64,0 m, svarende til en højde på ca. 4,5 m over terræn. Længden er angivet til at være minimum 150 m. I Tabel 9-6 i bygherres miljøkonsekvensrapport fremgår beregningsresultater og støjgrænseværdier i driftsfasen med og uden støjvold.

Det er i miljøkonsekvensrapporten oplyst, at resultaterne fra støjberegningerne ikke indeholder evt. tillæg for støjens indhold af tydeligt hørbare toner eller impulser. For at vurdere om støjen indeholder tydeligt hørbare impulser eller toner, skal der jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om støj fra virksomheder foretages en vurdering i hvert enkelt referencepunkt. Støjen fra de fleste anlæg på transformerstationen indeholder toner og der kan forekomme impulser fra ind- og udkobling af relæer. Derfor skal de beregnede lydtrykniveauer forventeligt gives et +5 dB genetillæg for at bestemme den endelige støjbelastning.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at ved indregning af et tillæg på +5 dB i ovenstående resultater, vil Miljøstyrelsens grænseværdier ikke være overholdt ved nærmeste nabobeboelse Hæstvej 52 i natperioden. Gennem beregninger er det afklaret, at der er behov for en 4,5 m støjvold i den sydvestlige del af projektområdet mod Hæstvej 52. Ved etablering af støjvolden vil grænseværdier for støj være overholdt hele døgnet og i alle beregningspunkter.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering

Etableringen af en støjvold sikrer, at de fastsatte støjgrænser overholdes i samtlige beregningspunkter døgnet rundt, herunder når tillæg for hørbare toner medregnes. På denne baggrund vurderer Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, at transformerstationen i driftsfasen ikke vil medføre væsentlige støjgener for omgivelserne. Da kravet om etablering af støjvold er fastlagt i Aarhus Kommunes Lokalplan 1244, og da denne forudsætning er afgørende for den støjæssige vurdering, stiller Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø ikke vilkår til forholdet.

6.2.1 Lavfrekvent støj og vibrationer

Støj fra transformere og reaktorer kan typisk karakteriseres som en lavfrekvent brummen. I så fald gælder der desuden en indendørs lavfrekvent grænseværdi, som er 20 dB i natperioden. Ud fra standard ude-/indekorrektioner for lavfrekvent støj vil det indendørs støjniveau være overholdt, hvis det udendørs støjniveau er omkring 35 dB.

Transformere og reaktorer placeres i en afstand af mere end 100 m til nærmeste bolig, og de beregnede støjniveauer ligger under 35 dB. Det vurderes desuden, at transformere, reaktorer og filtre mv. ikke giver anledning til vibrationer i omgivelserne. På den baggrund vurderes påvirkningen med lavfrekvent støj at være ubetydelig. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er på baggrund af ovenstående enig i bygherres vurdering.

6.2.2 Kumulative forhold

Det er i miljøkonsekvensrapporten oplyst, at realisering af projektet, med udvidelse af højspændingsstationen, i området vil blive oplevet i sammenhæng med støjpåvirkninger i form af koronastøj. Koronastøj opleves som en knitrende lyd fra især luftledningerne, der skyldes elektriske udladninger omkring ledere og isolatorer. Koronastøj er mest udtalt i fugtigt vejr. Styrken af koronastøj afhænger af spændingsgradienten og lederens overfladebeskaffenhed. Vejrforholdene har stor indflydelse på styrken af støjen, og især i perioder med regn og tåge vil der kunne opstå højere støjniveauer. Koronastøj kan være generende for naboer til et 400 kV luftledningsanlæg, men sådanne støjpåvirkninger vil kun forekomme i meget begrænsede perioder i løbet af året. Det kan ikke udelukkes, at boliger langs Hæstvej på disse dage vil kunne opleve koronastøj, omend der er mere end 150 m til luftledningerne, hvorfor dette ikke forventes at medføre nogen væsentlig påvirkning.

Støjen fra højspændingsstationen vil desuden blive oplevet i sammenhæng med støj fra motorvej E45. Støjniveauet fra motorvejen er ifølge Miljøstyrelsens støjkortlægning over 55 dB i en afstand af 500-600 meter i dagperioden og 200-300 meter i natperioden på strækningen i nærheden af projektområdet. Inden for disse afstande vurderes det, at motorvejsstøjen vil være den dominerende støjkilde i området. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er på baggrund af ovenstående enig i bygherres vurdering.

7. Grundvand

Der er i miljøkonsekvensrapporten identificeret tre grundvandsforekomster, som potentielt berøres af projektet. Alle tre grundvandsforekomster er regionale DK105_dkmj_1074_ks, DK106_dkmj_5003_ks og DK105_dkmj_977_kalk og i ringe kemisk tilstand og god kvantitativ tilstand. For alle tre forekomster skyldes den ringe kemiske tilstand pesticider.

Desuden er projektområdet beliggende inden for udstrækningen af Indsatsplan Stor-Aarhus. Planen fastlægger en række indsatser inden for almene vandforsyninger, landbrug, lodsejerforhold, byområder, virksomheder, andre myndigheder og Aarhus Kommune, som har til hensigt at forhindre, at grundvandet forurenes med nitrat, pesticider og andre miljøfarlige forurenende stoffer.

7.1 Grundvand i anlægsfasen

Bygherre vurderer i sin miljøkonsekvensrapport, at følgende aktiviteter potentielt vil udgøre en risiko for påvirkning af grundvand i anlægsfasen:

Kemisk tilstand:

16. Spild eller lækage af miljøfarlige forurenende stoffer fra anlægsmaskiner
17. Styret underboring, herunder risikoen for et blow-out
18. Anlægsarbejde inden for stationsområdet med potentielt lettere forurenede jord

Det er endvidere oplyst, at der i våde perioder kan opstå behov for tørholdelse af udgravninger. Bygherre har oplyst, at omfanget er yderst begrænset, fordi der vil blive gravet i moræneler. Tørholdelsen vurderes ikke at påvirke grundvandsdannelsen i området.

En begrænset del af jordarbejderne i forbindelse med udvidelse af afvandingsgrøften skal ske inden for eksisterende stationsareal, hvor tidligere forurening fra diffuse kilder ikke kan udelukkes. Det er oplyst i bygherres miljøkonsekvensrapport, at der vil blive foretaget analyse af de berørte stationsarealer og blive udarbejdet en jordhåndteringsplan, inden anlægsarbejderne igangsættes. Hvis der forefindes forurenede jord på området, vil dette blive identificeret og bortskaffet direkte til godkendt modtageanlæg, inden anlægsarbejdet påbegyndes i de berørte områder. Der vil således ikke indgå potentielt forurenede jord i terrænreguleringerne, og der vil heller ikke blive flyttet forurenede jord til områder uden forurening.

7.1.1 Grundvandssænkning

Det er af bygherre oplyst, at udgravninger i projektets anlægsfase, herunder ifm. anlæg af fundamenter, nedlægning af kabler og anlæg af afvandingsgrøft, vil blive udført til en maksimal dybde af 2 meter. Det er i miljøkonsekvensrapporten vurderet, at det terrænnære grundvand sandsynligvis er mere end 2 meter under terræn (vinter) i langt størstedelen af projektområdet. Det vurderes således i miljøkonsekvensrapporten, at projektet hverken afstedkommer behov for midlertidige- eller permanente grundvandssænkninger. Bygherre har vurderet, at det på baggrund af den meget korte periode, hvor tørholdelse er nødvendig for etablering af fundamenter, samt udgravningernes ringe dybde, at der generelt er tale om ingen eller meget små vandmængder for hvert enkelt mastefundament.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der ikke vil ske midlertidig eller permanent grundvandssænkning. Ved regnfuldt vejr vil der eventuelt kunne være behov for tørholdelse af byggegruber mv. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er enig i, at dette ikke vil have en væsentlig betydning for grundvandsdannelsen og vurderer, at der dermed ikke er risiko for at påvirke grundvandsforekomsternes kvantitative tilstand. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø stiller derfor ikke vilkår til dette forhold.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø noterer sig, at bygherre oplyser, at det terrænnære grundvand kun sandsynligvis er mere end 2 m under terræn, men at det samtidigt vurderes af bygherre, at der ikke vil være behov for midlertidige eller permanente grundvandssænkninger. Der gøres opmærksom på, at såfremt, der skulle opstå behov for grundvandssænkning er dette en ændring af projektet, som skal behandles efter miljøvurderingslovens regler.

7.1.2 Spild fra anlægsmaskiner

Risikoen for at spild med olie og miljøfarlige forurenende stoffer fra anlægsmaskiner kan medføre grundvandsforurening, afhænger blandt andet af grundvandets naturlige beskyttelse i området. Grundvandet i området er meget sårbart, fordi der ikke er beskyttende lerlag. Aktuelt vil det være de regionale forekomster, der er mest sårbare.

Det er oplyst, at bygherre skal sikre, at der udarbejdes en beredskabsplan, hvor der redegøres for håndtering af miljøfarlige forurenende stoffer samt eventuelle spild. Eventuelle tanke skal opbevares på fast belægning eller med spildbakke, der kan rumme indholdet af tanken placeret under tag. På stationen skal der altid være adgang til opsnugs materiale, skovl, spand samt tæt beholder med låg (f.eks. spændelågsfad) til håndtering af mindre oliestof.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er enig i bygherres vurdering. Opbevaring af brændstof til entreprenørmaskiner og lignende vil ske på befæstede arealer eller i spildbakker. Da der kommer til at foreligge en beredskabsplan, som sikrer, at eventuelle spild opsamles og håndteres øjeblikkeligt samt at der ikke sker mobilisering af forurenede jord, vurderer Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, at projektet ikke vil udgøre en risiko for grundvandsforekomsternes kemiske tilstand. Spild i forbindelse med projektet vil derfor ikke hindre mål opfyldelsen eller medføre en tilstandsforringelse af grundvandet. På denne baggrund stiller Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vilkår 4 og 5 om udarbejdelse af beredskabsplan.

7.1.3 Underboring af afvandingsgrøft

I forbindelse med nedlægning af kabler anvendes metoden styret underboring. Ved udførelsen af styrede underboringer kan der være risiko for blow-outs, hvor boremudder afgives til omgivelserne.

Under boreprocessen tilføres borevæske, der sammen med den gennemborede jord danner boremudder, som stabiliserer borehullet, så jorden ikke falder sammen omkring hullet. Det anvendte boremudder opsuges ved underboringens slutpunkt og genanvendes, men det kan ikke undgås, at der efterlades rester af boremudder i jorden. Boremudder består af bentonit, som er en meget fed lertype, tilsat forskellige additiver afhængigt af jordens beskaffenhed. Bentonitten i sig selv vil ikke medføre risiko for forurening. Det er en forudsætning for dette projekt, at der ikke anvendes additiver i boremudderet, som er miljøfarlige eller skadelige for jord, grundvand og overfladevand. Boremudder og additiver, der efterlades i jorden, vil ikke udgøre en kvalitetsmæssig risiko for grundvandet.

Skulle et blow-out bevirke, at boremudder og additiver frigives direkte i et terrænnært eller regionalt grundvandsmagasin, kan påvirkning af grundvandskvaliteten dog ikke udelukkes. For at undgå forringelse af grundvandsforekomsternes kemiske tilstand, er det derfor nødvendigt at justere projektet.

Den kemiske tilstand i de regionale grundvandsforekomster er ringe. Dette skyldes overskridelser af miljøkvalitetskrav for koncentrationer af en række stoffer under stofgruppen pesticider. I det omfang at det er nødvendigt at benytte additiver, vil der ikke blive benyttet additiver med kendte pesticider i borevæsken. Helt konkret betyder det, at den udførende entreprenør forbydes anvendelse af følgende fire produkter fra *Risikovurdering af borevæskeprodukter – Maj 2026*:

- Tunnel-Lube
- Torque Guard
- Centrament stabi 520
- Dämmer Ligth uw

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at bygherre stiller krav om, at entreprenøren skal udarbejde en beredskabsplan, som specificerer, hvordan entreprenøren forholder sig ved en eventuel udsivning af boremudder fra både boregruber og underboring, og samtidig sikrer, at der ikke sker afløb af boremudder fra arbejdsarealerne til omkringliggende arealer. Af beredskabsplanen fremgår det også, hvordan entreprenøren planlægger hurtigst muligt at kunne fjerne en eventuel udsivning til vandløb eller jordoverfladen. I forhold til det aktuelle projekt bemærker bygherre desuden, at boringen er nemt tilgængeligt for beredskabet på hele borestrækningen.

Ved underboring af stationens interne afvandingsgrøft tørlægges denne på det sted, hvor ledningstracéet krydser. Skulle et blow-out i grøften forekomme, vil boremudder således kunne opsamles hurtigt, og spredning til vandmiljøet undgås.

I lyset heraf vurderes det i miljøkonsekvensrapporten, at underboring kan udføres uden at påvirke grundvandsforekomsternes kemiske tilstand.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering

Da bygherre udelukkende anvender additiver, der ikke indeholder pesticider, samt at oplag af brændstof til entreprenørmaskiner og lignende vil ske på befæstede arealer eller i spildbakker, så er det Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering, at projektet ikke risikerer at hindre målopfyldelse eller medføre en tilstandsforringelse af grundvandsforekomsternes kemiske tilstand. Da der vil blive udarbejdet en beredskabsplan, og eventuelle spild vil opsamles og håndteres straks, er det Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering, at der ikke vil ske påvirkning på grundvandsforekomsternes kemiske tilstand som følge af projektet. På baggrund af ovenstående fastholdes krav til udarbejdelse af beredskabsplan ved vilkår 4 og 5.

Da udelukkelsen af de ovennævnte fire additiver er afgørende for, at projektets anlægsarbejde ikke risikerer at påvirke grundvandsforekomsternes kemiske tilstand, stiller Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vilkår 6 herom, hvorledes ovenstående sikres. Dette fremgår af afsnittet Vilkår for tilladelsen.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø gør opmærksom på, at det er Aarhus Kommune, som meddeler § 19 tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven² til oplag af boremudderet. § 19 omhandler ikke beskyttelse af overfladevand. Bygherre skal derfor sikre, at gruberne anlægges, så der ikke kan ske overløb herunder til overfladevand. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø stiller vilkår 7 herom, så det sikres, at anvendelse af boremudder ikke påvirker overfladevand ved almindelig anvendelse. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø gør endvidere opmærksom på, at håndtering af anvendt samt overskydende boremudder skal ske til godkendt modtageanlæg. Der er hverken i DHI-rapporterne, bygherres miljøkonsekvensrapport eller nærværende tilladelse foretaget vurderinger, der muliggør udbringning af dette affaldsprodukt på landbrugsjord. På den baggrund fastholdes krav til håndtering af overskydende til godkendt modtageanlæg ved vilkår 8.

Det vurderes således, at projektets anlægsfase ikke medfører risiko for tilstandsforringelse eller hindring af målopfyldelsen om god kvantitativ og kemisk tilstand for de målsatte grundvandsforekomster i området jf. Indsatsbekendtgørelsens § 8.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø lægger i sin vurdering vægt på, at der vil blive foretaget analyse af de berørte stationsarealer samt at der vil blive udarbejdet en jordhåndteringsplan, inden anlægsarbejderne igangsættes. Styrelsen for

² LBK nr 1742 af 22/12/2025 miljøbeskyttelsesloven

Grøn Arealomlægning og Vandmiljø lægger også vægt på, at bygherre vil identificere og bortskaffe eventuelt forurenede jord direkte til godkendt modtageanlæg, inden anlægsarbejdet påbegyndes i de berørte områder, og at der således ikke vil indgå potentielt forurenede jord i terrænreguleringerne og dette vil heller ikke blive flyttet til områder uden forurening. Fordi disse tiltag er en forudsætning for, at der ikke sker påvirkning på grundvandsforekomsternes kemiske tilstand, stiller Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vilkår 14 og 15 om dette forhold.

7.2 Grundvand i driftsfasen

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at alle transformere og reaktorer vil blive opført på et støbt fundament af beton, som graves ned til 2 m under terræn. Hertil støbes der opsamlingskar under alle komponenter og tekniske installationer med olieoplag, der kan rumme oplagets fulde volumen. Herved er det ved akut havari muligt at opsamle evt. spildt olie, så det ikke ledes til jord, grundvand eller vandmiljø. Under normal drift afvandes opsamlingskar via olieudskillere, inden vandet bortledes til regnvandsgrøften inden for stationsarealet. I et uheldsscenario, hvor olieholdigt udstyr springer læk, vil dette blive registreret ved trykfaldsalarm, hvorefter udløbet fra olieudskilleren automatisk lukkes. Herved vil spild blive tilbageholdt i et lukket system, der består af kar, sandfang og olieudskillere, indtil det håndteres ved godkendt modtager. Dette vil fremgå af den udarbejdede beredskabsplan for stationen.

Der sker ingen afrensning af transformere efter idriftsættelsen, da bemalingen heraf er designet til at holde hele levetiden (40 år). Er der behov for pletmaling, sker det ved afslibning af evt. rust, aftørring med klude og efterfølgende påføring af primer og dæk-maling. Der vil ikke blive anvendt bly, zink eller kobber af hensyn til grundvandsbeskyttelsen på bygninger eller tekniske enheder.

Skulle der opstå brand i en transformator der er placeret udendørs, vil man af sikkerhedsmæssige årsager normalt ikke forsøge at slukke den, men lade anlægget brænde ned. Det vil sige, at der vil ikke være påvirkning med slukningsvand. Bygherre oplyser, at vindretningen er oftest fra vest, hvorfor en røgfane vil blæse væk fra motorvejen og mod områder, der ikke er tæt beboede. Kontrol af brandudvikling og røg henhører fuldstændigt under beredskabet i den givne situation.

På stationen skal der altid være adgang til opsugningsmateriale, skovl, spand samt tæt beholder med låg (f.eks. spændelågsfad) til håndtering af mindre oliespild.

Med ovenstående foranstaltninger vurderes det af bygherre i miljøkonsekvensrapporten, at en påvirkning af grundvand som følge af stationens drift kan udelukkes.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at af hensyn til grund- og drikkevand i området, vil regnvand fra stationens befæstede arealer blive afledt til recipient via stationens afvandingsgrøft, der udføres med tæt membran, som sikrer, at der ingen ned-sivning vil være til grundvandet fra grøften. Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at befæstelsesgraden ændres med -0,3 %. Der vil således udelukkende være naturlig ned-sivning fra ubefæstede arealer i mængder tilsvarende situationen i dag.

Drift og vedligehold af stationsarealerne vil ske uden brug af pesticider, vejsalt eller midler imod mos og alger. Den eneste risiko for påvirkning af grundvand ifm. driftsfasen, er i miljøkonsekvensrapporten vurderet til at være i forbindelse ved ulykker, hvor miljøfarlige forurenende stoffer ender på ubefæstede arealer, og derved har mulighed

for at nedsive til grundvandet. Dette forhindres dog gennem stationens indretning og beredskab, som beskrevet.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er enig i byherres vurdering af, at det med de beskrevne tiltag for uheld på højspændingsstationen sikres, at der ikke sker tilførsel af forurenende stoffer til grundvand. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer også, at fordi den nye afløbsgrøft etableres med tæt membran, vil projektets driftsfase ikke medføre risiko for tilstandsforringelse eller hindring af målopfyldelsen om god kvantitativ og kemisk tilstand for de målsatte grundvandsforekomster i området. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø stiller på den baggrund ikke vilkår herom.

7.2.1 Kumulative forhold

Der er i miljøkonsekvensrapporten identificeret to potentielle kumulative aktiviteter: Den ene er en fremtidig koblingsstation, som ligger i en afstand af ca. 700 meter fra højspændingsstation Trige inden for område med særlige drikkevandsinteresser. Koblingsstationen omfatter et mindre afgrænset område, som udtages af landbrugsdrift og drives uden brug af pesticider. Olieholdige enheder samt håndtering af overfladevand forudsættes håndteret på samme måde som ved højspændingsstation Trige. På den baggrund vurderes det i miljøkonsekvensrapporten, at de kumulative påvirkninger fra koblingsstationen på grundvand vil være ubetydelige.

Bånlev biogasanlæg ligger ca. 600 meter nord for projektområdet, og inden for samme sårbare drikkevandsområde som højspændingsstation Trige. Aarhus Kommune har fastsat skærpede vilkår i forbindelse med biogasanlæggets drift. Disse vilkår omfatter bl.a. etablering af tankgårde med tæt belægning, tæt belægning på kørearealer, håndtering af opsamlet overfladevand, analyseprogrammer for vand i opsamlingstank, analyseprogram for drænvand fra planlagte samt kontrolbrønde, etablering af monitoringsboringer for nitrat samt anordninger til detektion af rørlækager. Miljøstyrelsen har i § 25-tilladelse til udvidelsen af Bånlev biogasanlæg (2023) vurderet, at projektet på baggrund af de fastsatte foranstaltninger ikke medfører en væsentlig påvirkning af grund- og drikkevand, idet der ikke sker overskridelse af grundvandskvalitetskriterierne. På den baggrund vurderes det i miljøkonsekvensrapporten, at de kumulative påvirkninger fra Bånlev Biogas på grundvand vil være ubetydelige.

På baggrund af ovenstående vurderer Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø at der ikke vil være en væsentlig kumulativ påvirkning på grundvandsforekomsterne.

8. Drikkevand

Projektområdet er beliggende inden for både områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) samt nitratfølsomme indvindingsområder (NFI). Inden for NFI kan kommunerne pålægge grundejerne begrænsninger i forhold til jordens anvendelse.

NFI udpeges på baggrund af grundvandsdannelsen og den geologiske sårbarhed over for nitrat, hvor der ses på lerdæklagstykkelsen og grundvandskemi samt i nogle tilfælde arealanvendelsen.

Der er ingen boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) til almene vandværkers indvindingsboringer i henhold til vandforsyningsloven inden for projektområdet. Det

fremgår af afsnittet Grundvand, at projektområdet er beliggende oven på i alt tre målsatte grundvandsforekomster.

Projektområdet er beliggende inden for udstrækningen af Indsatsplan StorAarhus. Planen fastlægger en række indsatser inden for almene vandforsyninger, landbrug, lodsejerforhold, byområder, virksomheder, andre myndigheder og Aarhus Kommune som har til hensigt at forhindre, at grundvandet forurenes med nitrat, pesticider og andre miljøfarlige forurenende stoffer.

8.1 Drikkevand i anlægsfasen

Projektet indeholder i anlægsfasen potentielle påvirkninger fra kørsel og oplag af olie, gravearbejde, én underboring og eventuelle midlertidige grundvandssænkninger.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der ikke vil ske midlertidig eller permanent grundvandssænkning. Det fremgår ligeledes af miljøkonsekvensrapporten, at der vil udarbejdes beredskabsplaner for håndtering af spild samt krav til, at der kun anvendes visse additiver ved underboringen.

Bygherre oplyser i miljøkonsekvensrapporten, at der foretages analyser af de berørte stationsarealer og udarbejdes en jordhåndteringsplan inden anlægsarbejder igangsættes. Eventuel forurenede jord identificeres og bortskaffes direkte til et godkendt modtageanlæg, inden anlægsarbejderne påbegyndes i de berørte områder. Forurenede jord vil således ikke indgå i terrænreguleringer eller blive flyttet til områder uden forurening.

Projektets anlægsfase vil ingen påvirkning have på nitrat- og pesticidindhold i grundvandet i området, da der ikke anvendes gødning eller sprøjtning på stationsarealerne, og der kun anvendes specifikke additiver ved underboringen uden indhold af nitrat eller pesticider.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering

Det fremgår af de beskrevne foranstaltninger, at spild og uheld ifm. anlægsarbejderne ikke vil medføre forurening af jord og grundvand i projektets anlægsfase. Desuden fremgår det, at der ikke vil være påvirkning fra gødning eller sprøjtning på stationsarealerne samt at der udelukkes brug af konkrete additiver ved underboringen.

Fordi der foretages analyser forud for opstart af anlægsarbejde, udarbejdes en jordhåndteringsplan samt at jord bortskaffes godkendt modtageanlæg i tilfælde af forurening, er det Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering, at terrænreguleringen ikke vil medføre nogen påvirkning på områdets drikkevandsinteresser.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer på baggrund heraf, at projektets anlægsfase ikke vil udgøre en væsentlig fare for påvirkning af drikkevandsinteresser, hvormed det er i overensstemmelse med indsatsplanen samt at projektet ikke vil påvirke områder med nitratfølsomme indvindingsområder eller områder med særlige drikkevandsinteresser. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø stiller på den baggrund ikke vilkår herom.

8.2 Drikkevand i driftsfasen

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at af hensyn til grund- og drikkevand i området, så vil regnvand fra stationens befæstede arealer blive afledt til recipient via stationens afvandingsgrøft. Afvandingsgrøften udføres med tæt membran, hvorved nedrivning til grundvandet forhindres. Regnvand vil nedsive naturligt på ubefæstede arealer i mængder tilsvarende situationen i dag. Drift og vedligehold af stationsarealerne

vil ske uden brug af pesticider, vejsalt, eller midler imod mos og alger. Den eneste risiko for påvirkning af grundvand ifm. driftsfase, er således i forbindelse med ulykker, hvor miljøfarlige forurenende stoffer ender på ubefæstede arealer, og derved har mulighed for at nedsive til grundvandet.

I forhold til driftsfasen gælder en beredskabsplan, som beskriver hvilken indsats, der skal iværksættes i tilfælde af et udslip af olie. Instruksen skal sikre, at alle uheld/spild af olie hurtigst muligt opsamles, og at foranstaltninger iværksættes for at stoppe spredning af forurening til grundvand eller recipienter. Anlæggene er udstyrede med alarmer, som via CTS-systemet går til Energinets kontrolcenter, hvorefter kommunens miljøvagt skal kontaktes. På stationen skal der altid være adgang til opsugningsmateriale, skovl, spand samt tæt beholder med låg (f.eks. spændelågsfad) til håndtering af mindre oliespild.

Med ovenstående foranstaltninger vurderer bygherre, at påvirkning af grundvand som følge af stationens drift kan udelukkes.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering

Projektområdet er beliggende inden for et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Med en lokalplan for stationsområdet fastlægges områdets anvendelse fra blandt andet landbrugsformål til tekniske formål i form af en højspændingsstation. Denne type af teknisk anlæg er ikke på listen over grundvandstruende virksomheder, jf. bilag 1 i *"Vejledning om krav til kommuneplanlægning inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger"*³, og vurderes ikke at udgøre en forureningsrisiko for drikkevandsinteresser.

Det fremgår desuden, at der i projektets driftsfase ikke vil være påvirkning på nitrat- og pesticidindhold i grundvandet i området, da der heller ikke i driftsfasen vil blive anvendt gødning eller sprøjtning på stationsarealerne. Dermed vil projektet ikke påvirke områder med nitratfølsomme indvindingsområder eller områder med særlige drikkevandsinteresser.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer også, at fordi der udtages landbrugsareal, og der ikke vil blive anvendt salt, pesticider eller lignende til vedligehold af arealerne på transformerstationen, så vil der ske en mindre reduktion i nitrat- og pesticidpåvirkningen.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, med baggrund i ovenstående, at påvirkning af drikkevandsinteresser som følge af projektets driftsfase således kan udelukkes. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, vurderer at projektets driftsfase ikke udgør en væsentlig fare for grundvandsforurening. Projektet er dermed i overensstemmelse med indsatsplanen og styrelsen stiller på den baggrund ikke vilkår herom.

9. Overfladevand

Omkring projektområdet er der flere vandløb og grøfter, som potentielt kan blive påvirkede af projektet. Vandløbenes og grøfternes placering fremgår af Figur 12-1 i bygherres miljøkonsekvensrapport.

³ VEJ nr 9320 af 31/03/2017 Vejledning om krav til kommuneplanlægning inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse.

Det delvist rørlagte vandløb, som forløber gennem projektområdet, afvander til det målsatte vandløb "Udmarksgroft" (Vandområde ID: 0965), som træffes ca. 650 meter fra projektområdets afgrænsning. Udmarksgroft er et kunstigt vandløb, som udgør en strækning på 1,88 km. Nedstrøms har vandløbet hydraulisk forbindelse til det målsatte vandløb Spørring Å – Todbjerg Bæk (1.5.c-0470-030), som er et naturligt vandløb. Via flere øvrige målsatte vandløb og søer (Værum Engso (1516), Hornbæk Engso Vest (1512), Hornbæk Engso Øst (1515) og Vorup Engso (1513), herunder Gudenå m. afløb (c00626, tidligere c00101), munder strækningen ud i kystvandet Randers Fjord indre (136), Randers Fjord, ydre (137) og endeligt Hevring Bugt (138).

Af Figur 12-2 og Figur 12-3 i bygherres miljøkonsekvensrapport fremgår hhv. samlet økologisk tilstand og kemisk tilstand for alle de målsatte vandområder på strækningen fra Trige højspændingsstation (udløbet fra det rørlagte vandløb) og til slutrecipienten Randers Fjord, indre (136), Randers Fjord, ydre (137) og Hevring Bugt (138).

9.1 Overfladevand i anlægsfasen

I miljøvurderingsrapporten fremgår det, at den eksisterende afvandingsgrøft i projektets anlægsfase ændres og forlænges med henblik på at sikre hensigtsmæssig håndtering af fremtidige regnvandsmængder. Hertil omfatter projektet kabellægning, hvor krydsning af afvandingsgrøften vil afstedkomme behov for styret underboring. Endelig er det i rapporten belyst hvordan spild og lækager kan hindres i at påvirke vandområder.

9.1.1 Forlængelse af afvandingsgrøft

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at afstrømmende vand fra de nye veje samt planlagt bebyggelse (etablering af ny manøvrebygning og kørefaste arealer) skal renses og forsinkes inden afledning til det private rørlagte vandløb. Langs anlæggets eksisterende afgrænsning mod vest findes en eksisterende afvandingsgrøft med tilslutning til det rørlagte vandløb. Ved besigtigelse var grøften tilgroet og funktionen var stærkt nedsat. Det ændrede forløb af afvandingsgrøften fremgår af Figur 12-4 i miljøkonsekvensrapporten.

Af miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at den nuværende grøft flyttes og udvides, og udføres med tæt membran for at undgå nedsivning til grundvandet. Grøften udføres med tæt membran og filterjord. Filterjorden medvirker til forsinkelse og rensning af regnvand, inden det ledes til det rørlagte vandløb "Udmarksgroft". Filtrering foregår ved, at overfladevandet "siver" gennem en opbygning med filtermuld i bunden af grøften. Vandet samles herefter op i et langsgående dræn, som leder frem til udløbspunktet og udløbsbrønd med sandfang og vandbremse (med en maksimal udledning på 0,48 l/s for det reducerede areal). Det sikres dermed, at vandet renses og filtreres uden at nedsive.

Udskiftning af filterjord sker som den almindelige drift af grøften. Bygherre oplyser, at der går 20 – 50 år, før det er nødvendigt at udskifte filtermulden. Filterjord anvendes som en funktionel standard i grøfter til håndtering af almindeligt tag- og overfladevand for at sikre tilbageholdelse af flydestoffer, inden det udledes til vandløbet. Filtermulden er en ekstra sikkerhed for, at det overfladevand, der afledes, er rent. Overfladevand fra eksisterende- og det udbyggede anlæg indeholder ikke kilder til miljøfarlige forurenende stoffer. Der etableres primært grusveje, derudover armatur, som ikke indeholder overfladebelægning som vil give anledning til afsmitninger. Der er derfor ingen forureningskilder, der vurderes at give anledning til, at de generelle miljøkvalitetskrav

for vandfasen overskrides for de miljøfarlige forurenende stoffer i det udledte overfladevand. Forsinkelsen og rensningen sikrer, at det udledte overfladevand ikke vil give anledning til en tilstandspåvirkning hverken hydraulisk eller stofmæssigt.

Forsinkelsesvolumen udføres med volumen på minimum ca. 669 m³ til forsinkelse af hverdagsregn inden afledning til det rørlagte vandløb. Volumen er beregnet efter en udledning på 0,6 l/s/ha, eller 0,46 l/s for det reducerede areal, der udnyttes til stationsareal, svarende til det forventede udløbstal til vandsystemet.

Det er i miljøkonsekvensrapporten oplyst, at regnvand fra opsamlingskar omkring kompenseringsspoler og transformere, vil blive opsamlet i kar med olieudskiller, der kan rumme den fulde volumen af olie. Rent regnvand (renset regnvand, som har været igennem en olieudskiller) fra karret, ledes i rør til regnvandsgrøften inden for stationsarealet.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at forlængelsen af stationens afvandingsgrøft potentielt kan medføre udvaskning af sediment, når nye strækninger tages i brug. Faldet på både grøften og det rørlagte vandløb under projektområdet er dog så lille, at mængden af sediment, som kan udvaske, af bygherre vurderes at være yderst minimal. Desuden etableres udløbsbrønden med sandfang, før den nye grøftestrækning ibrugtages. På denne måde vil evt. sediment, der transporteres via overfladevand i den eksisterende grøft, skulle gennem et sandfang (brønd) inden det ledes ud til det rørlagte vandløb. Det vil således være muligt at drifte og tømme dette sandfang ofte ifm. udbygningen, hvormed udledning af sediment til vandløbet minimeres.

Det fremgår, at brønd med sandfang etableres inden omlægning af grøften samt at den eksisterende grøft er funktionsdygtig, indtil den nye del af grøften inkl. langsgående dræn er etableret. Vand fra den eksisterende grøft bliver rensset i sandfanget. Den eksisterende grøft afskæres og den nye omlægning af grøften tages i brug. Vandet herfra løber også igennem sandfanget.

Bygherrer vurderer på baggrund af ovenstående, at omlægningen af afvandingsgrøften ikke vil påvirke vandområder nedstrøms projektområdet.

Forlængelsen af grøften udføres i sammenhæng med terrænreguleringen, hvor de nye stationsområder på udvidelsesarealerne planeres, og der etableres volde og terræformationer med overskudsjord fra udvidelsesarealerne. Der foretages jordprøver forud for det gravearbejde, der skal gennemføres i forbindelse med forlængelsen af grøften.

En mindre del af jordarbejderne vil i forbindelse med udvidelse af afvandingsgrøften ske inden for eksisterende stationsareal, hvor der kan forekomme lettere forurenede jord som følge af den eksisterende transformations aktivitet. Hvis der findes forurening på arealet, vil jorden inden for det pågældende område blive gravet op og kørt direkte til godkendt modtageranlæg.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er enig i bygherres vurderinger. Brønden med sandfang etableres inden omlægning af grøften, og den eksisterende grøft er funktionsdygtig i anlægsfasen. Indtil den nye del af grøftens dræn er etableret, vil vand fra den eksisterende grøft blive rensset i sandfanget. Desuden fremgår det, at den eksisterende grøft afskæres, og den nye omlægning af grøften tages i brug, så vandet løber også herfra igennem sandfanget samt at jorden analyseres og håndteres, inden afvandingsgrøften graves. Det er derfor Styrelsen for Grøn Arealomlægning og

Vandmiljøs vurdering, at omlægningen og forlængelse af afvandingsgrøften ikke vil hindre målopfyldelse eller forringe tilstanden for nedstrømsbeliggende målsatte vandforekomster. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø stiller på den baggrund ikke vilkår til dette forhold.

9.1.2 Underboring af afvandingsgrøft

Det er oplyst i miljøkonsekvensrapporten, at fordi kabellægningen vil krydse eksisterende stationsareal med fundamenter og ledninger, vil kabellægningen ske ved brug af metoden styret underboring. Ved udførelsen af styrede underboringer kan der være risiko for blow-outs, hvor boremudder afgives til omgivelserne. Bygherre har oplyst, at den interne afvandingsgrøft tørlægges på den strækning, hvor ledningstracéet krydser. Skulle et blow-out i grøften forekomme, vil boremudder således kunne opsamles hurtigt, og spredning til vandmiljøet undgås. Det vil dermed sikres, at boremudder ikke kan spredes til vandmiljøet, og videre til nedstrømsbeliggende vandområder ifm. større regnskyl. Dette forhindres ved, at underboringer ikke udføres under større regnskyl, hvor der er risiko for mobilisering af boremudder. Underboringen sker desuden ca. 120 meter fra brønden. Bygherre har i miljøkonsekvensrapporten vurderet, at der ikke vil være nogen risiko for, at boremudder og additiver ledes til recipienten Udmærksgrøft og de målsatte vandområder nedstrøms projektområdet.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er enig i bygherres vurderinger. Et blow-out er en utilsigtet hændelse, som bygherre søger forhindret gennem planlægning. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø lægger vægt på, at grøften tørlægges, mens underboringen gennemføres, hvormed det sikres, at boremudder ikke kan spredes til vandmiljøet og videre til nedstrømsbeliggende vandområder. Dette sikres ved, at den interne afvandingsgrøft tørlægges på det sted, hvor ledningstracéet krydser. Desuden oplyses det, at underboringen ikke udføres under større regnskyl, hvor der er risiko for mobilisering af boremudder. Det er derfor Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering, at underboringen ikke vil risikere at hindre målopfyldelse eller forringe tilstanden for nedstrømsbeliggende målsatte vandforekomster. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø stiller på den baggrund ikke vilkår til dette forhold.

9.1.3 Spild og lækage

I anlægsperioden vil der være øget risiko for spild af olie fra maskiner samt af andre miljøfarlige forurenende stoffer, som potentielt kan spredes til vandmiljøet. Af miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at entreprenøren skal udarbejde en beredskabsplan, hvor der redegøres for håndtering af miljøfarlige forurenende stoffer samt eventuelle spild. Bygherre oplyser, at tanke skal opbevares på fast belægning uden risiko for afledning til vandmiljøet, eller med spildbakke, der kan rumme indholdet af tanken placeret under tag for at reducere risikoen for spild. Bygherre vurderer på den baggrund, at påvirkningen fra eventuelle spild vil være ubetydelig.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er enig i bygherres vurdering i miljøkonsekvensrapporten. Beredskabsplanen skal indeholde beskrivelser og procedurer for håndtering af miljøfarlige forurenende stoffer, spild og blow-out, så forurening herfra begrænses. Beredskabsplanen skal herunder anvise metoder til begrænsning af spredning af forureningen i de forskellige naturtyper, vandområder og jordbundsforhold. Entreprenøren skal gøres bekendt med beredskabsplanen. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø fastholder disse forhold med vilkår 4 og 5 i afsnittet Vilkår for tilladelsen.

9.2 Overfladevand i driftsfasen

Det er i miljøkonsekvensrapporten oplyst, at regnvand fra opsamlingskar omkring kompenseringspolder og transformere, vil blive opsamlet i kar med olieudskiller, der kan rumme den fulde volumen af olie. Rent regnvand (renset regnvand, som har været igennem olieudskiller) fra karret ledes i rør til regnvandsgrøften inden for stationsarealet.

9.2.1 Udledning til Udmarksgrøft

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at afvanding af arealer bliver udført med etablering af dræn, der samler regnvand i en intern grøft. En eksisterende afvandingsgrøft på stationen forlænges og udvides for at kunne håndtere fremtidige regnvandsmængder. Den modificerede grøft udføres med tæt membran og filterjord, som virker til forsinkelse og rensning af regnvand, inden det ledes til det rørlagte vandløb, der forløber under stationen. Det rørlagte vandløb afvander til Udmarksgrøft (0965), som er et målsat vandløb ca. 650 meter nedstrøms for projektområdet.

Med realisering af projektet, herunder udvidelsen af afvandingsgrøften, opnås et samlet forsinkelsesvolumen på ca. 669 m³, hvorved udløbstallet på 0,6 l/s/ha (defineret af Aarhus Kommune) overholdes, hvilket svarer til 0,46 l/s for det reducerede areal, der udnyttes til stationsareal. Herved er den fremtidige udledning sammenlignelig med den nuværende. Ved udløbspunktet etableres en ny brønd med vandbremse (maks 3,1 l/s) og et sandfang på 1.200 l.

Der anvendes ikke materialer i hverken anlæg eller bygninger, som kan afgive miljøfarlige forurenende stoffer, og i driften af området vil der ikke blive anvendt vejsalt, pesticider eller midler imod mos og alger. Ift. hydraulisk påvirkning overholdes det fastsatte udløbstal som defineret af Aarhus Kommune, hvorved projektet vurderes ikke at medføre en risiko for erosion eller oversvømmelse nedstrøms.

Projektet forudsætter en udledningstilladelse fra Aarhus Kommune jf. miljøbeskyttelsesloven grundet udledningen af overfladevand til et vandløb.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at projektets regnvandshåndtering bliver indrettet med opsamling, forsinkelse og vandbremse, så der ikke udledes mere end den nuværende udledning, gennem det rørlagte vandløb og til recipient.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at overfladevandet fra stationsarealerne vil have karakter af almindeligt, lettere belastet overfladevand fra mindre befærdede veje og tagflader. Inden udledning ledes vandet gennem sandfang og filterjord. Der anvendes ikke materialer i hverken anlæg eller bygninger, som kan afgive miljøfarlige forurenende stoffer, og i driften af området vil der ikke blive anvendt vejsalt, pesticider eller midler imod mos og alger. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø lægger desuden vægt på, at det fastsatte udløbstal overholdes, hvormed der ikke er risiko for erosion eller oversvømmelse nedstrøms. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer derfor, at udledning kan gennemføres uden at medføre tilstandsforringelse eller hindre målopfyldelse for målsatte vandforekomster.

Aarhus Kommune har i sin udledningstilladelse stillet vilkår til forholdene omhandlende udledningen. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har fundet disse fyldestgørende og stiller ikke yderligere vilkår til dette forhold.

10. Jord

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at der ikke er registreret jordforurening i henhold til jordforureningsloven eller kendskab til jordforurening inden for projektområdet.

Aarhus Kommune har oplyst, at Region Midtjylland har indsamlet oplysninger om de tidligere aktiviteter på ejendommen. Region Midtjylland vurderer, at aktiviteterne ikke har medført forurening på et niveau, der har skadelig virkning på mennesker og miljø. Der er analyseret fire prøver i 1 m dybde, og der kan således være forurening i overjorden omkring transformerstationen. Derfor kan jorden indeholde forurenende stoffer eller affald og kan således ikke håndteres frit.

10.1 Jord i anlægsfasen

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der i forbindelse med indretning af de nye stationsarealer opstår ca. 102.000 m³ overskudsjord.

Ved at terrassere dele af de nye stationsarealer, etablere jordvold og terrænformationer samt udlægge jord i en friholdt lavning i den nordlige del af projektområdet, kan al overskudsjorden anvendes inden for projektområdet. Jord skal dermed ikke bortkøres.

Aarhus Kommune har oplyst, at der på baggrund af den mangeårige anvendelse til transformerstation, og en orienterende forureningsundersøgelse fra 2012, ikke kan udelukkes, at jorden kan indeholde forurenende stoffer eller affald. Bygherre kan konstatere, at der i forbindelse med forureningsundersøgelsen i 2012 blev observeret slagge i én af borerne. Erfaringsmæssigt kan nogle ældre transformerstationer potentielt indeholde lettere forurening fra diffuse kilder. Aarhus Kommune har oplyst, at jorden således ikke kan håndteres frit i forbindelse med eventuel bortskaffelse af overskudsjord.

En mindre del af jordarbejderne i forbindelse med udvidelse af afvandingsgrøften sker inden for eksisterende stationsareal, hvor lettere forurening fra diffuse kilder kan forekomme.

Bygherre oplyser i miljøkonsekvensrapporten, at der foretages analyser af de berørte stationsarealer og udarbejdes en jordhåndteringsplan inden anlægsarbejder igangsættes. Eventuel forurenede jord identificeres og bortskaffes direkte til et godkendt modtageanlæg, inden anlægsarbejderne påbegyndes i de berørte områder. Forurenede jord vil således ikke indgå i terrænreguleringer eller blive flyttet til områder uden forurening.

10.1.1 Blow-out

Når der anvendes styret underboring, er der en risiko for blow-out, hvilket kan betyde, at mindre mængder boremudder og additiver frigives utilsigtet. Såfremt at boremudderen trænger op på terræn, vil det blive opsamlet hurtigst muligt i henhold til entreprenørens beredskabsplan og håndteret ved et godkendt modtageanlæg. Overskydende boremudder opsuges med slamsuger og køres bort til godkendt modtageanlæg.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er enig i bygherres vurdering. Såfremt projektet ændrer sig, så det bliver nødvendigt at bortkøre overskudsjord, skal denne ændring af projektet håndteres efter miljøvurderingslovens bestemmelser.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø noterer sig, at boremudder straks vil blive fjernet og håndteret ved et godkendt modtageanlæg, hvis det skulle komme op på terræn. På den baggrund vurderer Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, at et blow-out ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af jorden og stiller på den baggrund ikke vilkår herom.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø lægger vægt på, at der vil blive foretaget analyse af jorden på de berørte stationsarealer samt at der vil blive udarbejdet en jordhåndteringsplan, inden anlægsarbejderne igangsættes. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø lægger også vægt på, at bygherre vil identificere og bortskaffe eventuelt forurennet jord direkte til godkendt modtageanlæg, inden anlægsarbejdet påbegyndes i de berørte områder, og at der således ikke vil indgå potentielt forurennet jord i terrænreguleringerne. Dette vil heller ikke blive flyttet til områder uden forurening. Fordi disse tiltag er en forudsætning for, at der ikke sker påvirkning på det omkringliggende miljø, stiller Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vilkår 14 og 15 til dette forhold.

10.2 Jord i driftsfasen

I driftsfasen vil der være oliefyldte anlæg på stationen samt mulighed for spild af brændstof og miljøfarlige forurenende stoffer fra stationen. Derudover kan der ske afsmittning af metalliske forbindelser til jorden.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at oliefyldte apparater placeres på fundamenter, så eventuelle spild opsamles. Hertil støbes der opsamlingskar under alle komponenter og tekniske installationer med olieoplæg, som kan rumme oplagets fulde volumen. Regnvand fra opsamlingskar omkring kompenseringsspoler og transformere vil blive opsamlet i kar med olieudskillere, der kan rumme den fulde volumen af olie. Opsamlet og filtreret regnvand fra karret ledes i rør til regnvandsgrøften inden for stationsarealet. Der forventes derfor ikke væsentlige risici for forurening af jorden ved stationsområdet. Bygherre oplyser, at de anvendte fundamenter støbes i beton, der generelt ikke tilfører omgivelserne nogen væsentlig jordforurening. Der sker ingen afrensning af transformere, da bemalingen er designet til at holde hele levetiden (40 år).

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at projektet ikke vil medføre risiko for væsentlig negativ påvirkning af jordbunden. Dette skyldes de implementerede sikkerhedsforanstaltninger, som sikrer opsamling af eventuelt spild fra oliefyldte apparater via støbte opsamlingskar omkring kompenseringsspoler og transformere samt anvendelse af olieudskillere.

11. Natura 2000

Stationsudvidelsen er placeret ca. 13,5 km nord for det nærmeste Natura 2000-område, som er N233: Brabrand Sø med omgivelser. Natura 2000-området består af habitatområde H233, og det er udpeget på baggrund af to store søer samt arealer med naturtypen rigkær. Projektområdet er ikke i direkte eller hydrologisk forbindelse med Natura 2000-området.

Brabrand Sø er en naturligt næringsrig sø, som tidligere har huset en rig flora af undervandsplanter samt store bestande af vandinsekter og forskellige rovfisk. Belastning med næringsstoffer fra landbrug og tidligere tilledninger af spildevand har medført, at søen nu har ringe sigtddybde og et begrænset indhold af karakteristisk undervandsvegetation. Langs bredden af søerne ligger flere områder med naturtypen rigkær, hvoraf

enkelte indeholder sjældne eller karakteristiske planter for naturtypen, f.eks. fredede orkidé-arter. Langs Brabrand Sø findes desuden enkelte småskovspartier med bøge-, ege- og elle- og askebevoksninger.

Udpegningsgrundlaget for N233 rummer habitatnaturtyperne Næringsrig sø (3150), Bøg på muld (9130), Elle- og askeskov* (91E0) og Ege-blandskov (9160) samt arterne Stor vandsalamander (1166), Odder (1355) og Damflagermus (1318).

Overordnet beskrivelse og udpegningsgrundlag for nævnte habitatområde fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø henviser hertil.

Projektet har hydrologisk forbindelse til N14 (Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord og videre til N245 (Aalborg Bugt, østlige del) via grøften inden for projektområdet, som i anlægsfasen leder regnvand til det rørlagte vandløb, videre til Udmarksgrøften og gennem en række vandløb videre til de nævnte Natura 2000-områder. Områdernes udpegningsgrundlag fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport.

Natura 2000-område N14 (Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord) består af habitatområde H14 og fuglebeskyttelsesområde F2 og F15. Området er udpeget for at beskytte naturtyper både på land og i et stort havområde samt beskytte de arter, der har disse områder som levesteder. Området er desuden udpeget som marint fuglebeskyttelsesområde, hvor det store lavvandede havområde har både national og international betydning som yngle-, raste- og opholdssted for en lang række kyst- og havfugle.

Natura 2000-område 245 (Ålborg Bugt, østlige del) består af fuglebeskyttelsesområde F112 og er udpeget, da det er et vigtigt raste- og overnatningsområde for flere trækfuglearter (lysbuget knortegæs, sortand, edderfugl og fløjsand).

11.1 Natura 2000 i anlægsfasen

Projektet vil i sin anlægsfase potentielt kunne påvirke Natura 2000-områderne ved følgende anlægsaktiviteter: midlertidig og permanent arealinddragelse, støj, forstyrrelser og menneskelig færden, udvaskning af sediment og udledning af regn- og overfladevand.

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at både den permanente og midlertidige arealinddragelse udelukkende vil ske inden for projektområdet og uden nogen arealinddragelse af habitatnatur. Der vil heller ikke ske inddragelse af levesteder for de arter, der er på udpegningsgrundlagene for de i miljøkonsekvensrapporten beskrevne udpegningsgrundlag af de nævnte habitat- og fuglebeskyttelsesområder. Dette skyldes, at det er landbrugsarealer og levende hegn, som nedlægges i forbindelse med projektet, som ikke udgør levesteder for disse arter. Dette skyldes også den store afstand mellem Natura 2000-områderne og projektområdet, hvorfor bygherre vurderer, at der ikke er sammenhæng mellem bestandene af arter på udpegningsgrundlaget og de bestande, der måtte forekomme omkring projektområdet. Således kan en væsentlig påvirkning på H233 og H14 udelukkes.

Ligeledes vurderes landbrugsarealer i omdrift samt læhegn ikke at udgøre egnede yngleområder for fugle på udpegningsgrundlaget for nogen af de relevante fuglebeskyttelsesområder. Det kan dog ikke udelukkes, at der for enkelte af arterne kan være individer, der i forbindelse med rast eller fouragering vil kunne tage midlertidigt ophold på sådanne arealer. Det vurderes dog, at projektområdet ikke udgør et vigtigt raste- eller fourageringsområde for disse arter, og at der er gode muligheder for disse arter for at kunne opsøge lignende eller mere velegnede raste- og fourageringsområder både i samt udenfor deres respektive fuglebeskyttelsesområder, uden at det påvirker artens

brug af og tilstedeværelse i disse. Dermed kan en væsentlig påvirkning af fugle på udpegningsgrundlaget for både F2, F15 og F112 udelukkes.

Det er bygherres vurdering, at der ikke er risiko for væsentlig påvirkning af hverken habitatarter eller fugle på udpegningsgrundlaget af de relevante Natura 2000-områder i forbindelse med støj og forstyrrende aktiviteter knyttet til projektets anlægsfase.

For habitatarterne skyldes dette, at de områder, der potentielt påvirkes af støj og forstyrrelser i forbindelse med projektets anlægsaktiviteter, enten ikke vurderes at udgøre egnede levesteder for disse arter eller at der, grundet den store afstand mellem projektområdet og habitatområderne, ikke vurderes at være en direkte forbindelse mellem bestande af arter på udpegningsgrundlaget, der måtte forekomme inden for habitatområderne, og de bestande, der måtte forekomme i eller omkring projektområdet. Således kan en væsentlig påvirkning af habitatarter knyttet til H233 og H14 direkte udelukkes.

Ligeledes vurderes der ikke at være arealer i eller omkring projektområdet, der udgør egnede yngleområder for fugle på udpegningsgrundlaget for nogen af de relevante fuglebeskyttelsesområder. Det kan dog ikke udelukkes, at der for enkelte af arterne kan være individer, der i forbindelse med rast eller fouragering vil kunne tage midlertidigt ophold på sådanne arealer. Såfremt der måtte ske forstyrrelse af enkelte individer af disse arter, så vurderes det, at disse arter har mulighed for at søge lignende eller mere velegnede raste- og fourageringsområder både i samt uden for deres respektive fuglebeskyttelsesområder. Dermed vurderer bygherre, at en væsentlig påvirkning af fugle på udpegningsgrundlaget for både F2, F15 og F112 kan udelukkes.

En eksisterende afvandingsgrøft på stationen forlænges for at kunne håndtere fremtidige regnvandsmængder. Den modificerede gröft udføres med tæt membran og filterjord, som virker til forsinkelse og rensning af regnvand, inden det ledes til det rørlagte vandløb, der forløber under stationen. Det rørlagte vandløb afvander til Udmarksgroft (0965), som løber ca. 650 meter nedstrøms projektområdet og er et målsat vandløb.

Forlængelsen af stationens afvandingsgrøft kan potentielt medføre udvaskning af sediment, når nye strækninger tages i brug. Faldet på både gröften og det rørlagte vandløb under projektområdet er dog så lille, at mængden af sediment, som kan udvaske, vurderes at være yderst minimal. Desuden etableres udløbsbrønden med sandfang tidligt i projektet, og før den nye gröftestrækning ibrugtages. På den måde vil evt. sediment, der transporteres via overfladevand i den eksisterende gröft, skulle gennem et sandfang, inden det ledes ud til det rørlagte vandløb. Det er muligt at tømme dette sandfang ofte ifm. udbygningen, hvormed udledning af sediment til vandløbet forhindres. Skulle øget udvaskning af sediment forekomme, vil påvirkningen være kortvarig. Afstanden til nedstrøms forekommende Natura 2000-områder medfører, at udvasket sediment endvidere vurderes at være afsat i langsomt strømmende dele af vandsystemet, før sedimentet ville påvirke naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget. Således vurderes en væsentlig påvirkning af naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for nedstrøms forekommende Natura 2000-områder, herunder også N14 og N245, at kunne udelukkes.

Samlet set er det derfor bygherres vurdering, at der ikke er nogen aktiviteter i projektets anlægsfase, som risikerer at medføre påvirkninger på habitatnatur, udpegningsarter eller fugle på udpegningsgrundlagene for N233, N14 eller N245.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering

Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering, at bygherre i tilstrækkelig grad har redegjort for projektets potentielle påvirkninger på Natura 2000-områderne N233, N14 og N245.

Da projektets påvirkninger i anlægsfasen i form af støj, forstyrrelser og arealinddragelse har en meget lokal karakter, kan det udelukkes, at disse vil påvirke Natura 2000-områderne, som alle er mere end 13 km fra projektområdet.

Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering, at det ikke kan udelukkes, at der er hydrologisk forbindelse til N14 (Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord) og N263 (nordvestlige Kattegat) via grøften inden for projektområdet, som i anlægsfasen leder regnvand til det rørlagte vandløb, videre til Udmarksgrøften og gennem en række vandløb videre til de nævnte Natura 2000-områder.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at projektet ikke vil medføre påvirkning på hverken de kemiske eller økologiske kvalitetselementer af Udmarksgrøften (0965). Da det opsamlede vand fra stationen gennemgår rensning, og da sediment fanges i sandfanget, vil det afledte regnvand fra stationsarealet ikke kunne påvirke Natura 2000-områderne.

På baggrund af ovenstående er det Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering, at projektet ikke vil kunne risikere at påvirke hverken arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget for N233, N14 og N245, herunder habitat- og fuglebeskyttelsesområder, eller øvrige Natura 2000-områder i anlægsfasen. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø stiller på den baggrund ikke vilkår herom.

11.2 Natura 2000 i driftsfasen

Projektet kan i driftsfasen potentielt påvirke N233, N14 og N245 grundet projektets udledning af regn- og overfladevand, støjemissioner, menneskelig færden og den permanente arealinddragelse til brug for stationsudvidelsen. Det er bygherres vurdering, at disse er påvirkninger, hvis influensområder er begrænset til et mindre område i eller umiddelbart omkring projektområdet, hvorfor en væsentlig påvirkning af arter og habitatnaturtyper på udpegningsgrundlagene for Natura 2000-områderne N233, N14 og N245 samt for Natura 2000-områder i større afstand fra projektområdet med sikkerhed kan afvises.

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at projektets støjemissioner ikke risikerer at påvirke hverken habitatarter eller fugle på udpegningsgrundlagene for nogen af de relevante Natura 2000-områder i driftsfasen.

For habitatarterne skyldes dette, at de områder, der potentielt påvirkes af støj og forstyrrelser fra anlægget, enten ikke vurderes at udgøre egnede levesteder for disse arter eller at der, grundet den meget store afstand mellem projektområdet og habitatområderne, ikke vurderes at være en direkte forbindelse mellem bestande af arter på udpegningsgrundlaget, der måtte forekomme inden for habitatområderne, og de bestande, der måtte forekomme i eller omkring projektområdet. Således kan en væsentlig påvirkning af habitatarter knyttet til H233 og H14 udelukkes.

Det vurderes, at der ikke er arealer i eller omkring projektområdet, der udgør egnede yngleområder for fugle på udpegningsgrundlaget for de relevante fuglebeskyttelsesområder. Det kan dog ikke udelukkes, at der for enkelte af arterne kan være individer, der i forbindelse med rast eller fouragering vil kunne tage midlertidigt ophold på sådanne arealer. Såfremt fuglene skulle forstyrres, er det bygherres vurdering, at disse arter vil opsøge lignende arealer, som er tilgængelige i området. Bygherre vurderer i miljøkonsekvensrapporten, på baggrund af ovenstående, at en væsentlig påvirkning af fugle på udpegningsgrundlaget for både F2, F15 og F112 kan udelukkes.

Den eksisterende afvandingsgrøft på stationen forlænges og udvides for at kunne håndtere fremtidige regnvandsmængder. Den modificerede grønne udføres med tæt membran og filterjord, som virker til forsinkelse og rensning af regnvand, inden det ledes til det rørlagte vandløb, der løber under stationen. Det rørlagte vandløb vil fortsat afvande til Udmarksgroft (0965), som er et målsat vandløb ca. 650 meter nedstrøms projektområdet.

Med ovenstående foranstaltninger vurderer bygherre, at overfladevandet fra stationsarealerne og udledningen af opsamlet regnvand kan ledes til udledning uden at påvirke N14 eller N245, som projektet har hydrologisk forbindelse til.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering

Da projektets påvirkninger i driftsfasen i form af støj og forstyrrelser har en lokal og midlertidig karakter, kan det udelukkes, at disse vil kunne påvirke Natura 2000-områderne, som alle er beliggende mere end 13 km fra højspændingsstationen.

Bygherre har i miljøkonsekvensrapporten oplyst, at der ikke er hydrologisk forbindelse til Natura 2000-områder. Som beskrevet ovenfor er det Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering, at det ikke kan udelukkes, at der er hydrologisk forbindelse til N14 og N245 via grøften inden for projektområdet, som i driftsfasen leder regnvand til det rørlagte vandløb, videre til Udmarksgroften og gennem en række vandløb videre til de nævnte Natura 2000-områder.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at projektet ikke vil medføre en påvirkning på hverken de kemiske eller økologiske kvalitetselementer af Udmarksgroften (0965). Da regnvandet renses og sediment fanges i sandfanget, vil det afledte regnvand fra stationsarealet ikke kunne påvirke Natura 2000-områderne.

På baggrund af ovenstående er det derfor Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering, at projektet ikke vil påvirke hverken arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget for N233, N14 og N245, herunder habitat- og fuglebeskyttelsesområder, eller øvrige Natura 2000-områder i driftsfasen. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø stiller på den baggrund ikke vilkår herom.

12. Bilag IV-arter

Bygherre har udført en indledende skrivebordsscreening af området samt udført besigtigelser af både naturforhold og flagermus i 2024. Området består hovedsageligt af dyrkningsjorder i omdrift,

I forbindelse med udvidelsen af højspændingsstationen vil det være nødvendigt at fælde og nedlægge dele af eksisterende læhegn og træbevoksede arealer inden for projektområdet. Træer knyttet til disse områder blev under besigtigelse vurderet uegnede som yngle- og rasteområder for flagermus og andre bilag IV-arter.

Der er ikke registreret forekomst af bilag IV-padder inden for projektområdet, men der er gjort fund af haletudse af spidssnudet frø umiddelbart uden for projektområdet ved indkørslen til stationen mod øst.

Et træbevokset moseområde inden for projektområdet kan ikke udelukkes at fungere som rasteområde for bilag IV-padderne stor vandsalamander og spidssnudet frø. Et vandhul ved motorvejen vest for projektområdet kan udgøre et egnet yngleområde for padder.

Figur 4: Oversigt over besigtigede naturområder med lokationsnumre og sandsynlige vandre-ruter mellem potentielle yngle- og rasteområder for padder (sorte pile).

Tabel 12.1: Oversigt over undersøgte naturområder inden for eller nær projektområdet. Skemaet angiver naturtype og en kort lokalitetsbeskrivelse (fra miljøkonsekvensrapporten tabel 10-1).

Lok nr.	Naturtype	Beskrivelse
TR01S	Sø	Næringspåvirket vandhul med rørsump
TR02S	Sø	Lavvandet vandhul med dække af gråpil.
TR03S	Sø	Regnvandsbassin for E45 Nordjyske motorvej. Rørsump domineret.
TR04S	Sø	Vandhul med andefodring.
TR05G	Grøft	Afvandingsgrøft for højspændingsstationen.
TR06T	Træbevokset areal	Højstammet ung skov af primært bøg og uden dødt ved
TR07D	Jordvold	Jordvold tilgroet med unge træer af bøg, hassel og alm.- eg
TR08T	Træbevokset areal	Læhegn og krat, tør uden dødt ved
TR09T	Træbevokset areal	Afskærmende krat, tørt uden dødt ved
TR10T	Træbevokset areal	Læhegn af seljerøn
TR11T	Træbevokset areal	Skov med sektion med fugtig bund, evt. skovbevokset mose.

Nedenfor beskrives de bilag IV-arter, som i skrivebordsscreeningen vurderes potentielt forekommende i eller nær projektområdet, jf. viden om arternes nationale udbredelse samt deres krav til levesteder.

12.1 Padder

12.1.1 Stor vandsalamander

Stor vandsalamander er udbredt i hele Danmark bortset fra visse øer som Rømø, Fanø, Anholt og Læsø. Arten er fåtallig i Vendsyssel og Jylland vest for israndslinjen. I det østlige Danmark er den mere almindelig og findes i 10-50 % af vandhullerne.

Stor vandsalamander er registreret flere steder inden for 3 km fra projektområdet. Nærmeste registrering er ca. 2,1 km sydøst for projektområdet. I forbindelse med besigtigelsen vurderedes det, at områderne TR11T, TR03S og TR04S (se *Figur 4*) har potentiale som yngle- og rasteområde for padder og dermed stor vandsalamander. Der blev fundet lille vandsalamander (ikke omfattet af habitatdirektivets bilag IV) i TR03S.

12.1.2 Spidssnudet frø

Spidssnudet frø er vidt udbredt og almindelig i hele Danmark bortset fra Bornholm og en række mindre øer.

Spidssnudet frø er ikke registreret inden for 3 km af projektområdet. Ved besigtigelse af området blev der fundet en haletudse af spidssnudet frø i område TR01S på nordøstsiden af projektområdet. Der forekommer ikke vådområder inden for projektområdet, men både vandhullet TR01S øst for projektområdet samt TR03S vest for projektområdet vurderes at være egnede yngleområder for spidssnudet frø, mens TR11T vurderes potentielt egnet som rasteområde for stor vandsalamander og spidssnudet frø. Det kan derfor ikke udelukkes, at der er migration af padder mellem vandhullerne, over højspændingsstationen, i ynglesæsonen.

12.2 Krybdyr

12.2.1 Markfirben

Arten forekommer spredt i det meste af landet og findes på åbne, varme og solrige lokaliteter, heriblandt overdrev og heder. Yngle- og rasteområderne er ofte ved solvendte skråninger med veldræned, løse jordtyper med sparsom bevoksning.

I forbindelse med det øvrige feltarbejde den 18. marts 2024 blev jordvolden inden for projektområdet vurderet for eventuelt potentiale som levested for markfirben. Jordvolden blev i forbindelse hermed eftersøgt yderligere og vurderet uegnet som yngle- eller rasteområde for markfirben.

12.3 Pattedyr

12.3.1 Flagermus

Indledningsvis blev der den 18. marts 2024 foretaget en besigtigelse af træer som potentielt skal fjernes ved udvidelse af højspændingsstationen. Træerne er unge og plantet i forbindelse med etableringen af den nuværende højspændingsstation. Der er få skader på træerne, og der blev ikke fundet hulheder og løs bark på de træer, der vurderes at kunne være potentielle rastesteder for flagermus. Det er derfor bygherres vurdering, at ingen af de træer, der planlægges fældet inden for projektområdet, udgør yngle- eller vinterrasteområde for flagermus.

Det kan ikke udelukkes, at læhegnene fungerer som ledelinjer for flagermus i landskabet mellem søer og bevoksninger i området, og det kan dermed ikke udelukkes, at flagermus benytter disse i forbindelse med fouragering.

Da bygningerne på ejendommen Hæstvej 50 skal nedrives som en del af udvidelsen af højspændingsstationen, har bygherre foretaget en særskilt besigtigelse af bygninger og

træer på ejendommen for forekomst af flagermus samt potentielle yngle- eller rasteområder. Bygherre vurderer, på baggrund af besigtigelser, at bygningen og træerne på Hæstvej 50 ikke er egnede som yngle- eller rasteområde for flagermus.

12.3.2 Vandflagermus

Vandflagermus er almindelig og udbredt i hele landet undtagen visse øer, bl.a. Samsø og Læsø. Sommeropholdssteder findes i hule træer, mens vinteropholdssteder findes i huler, miner og kældre. Vandflagermus overvintrer i stort antal i de jyske kalkgruber.

Fourageringsområderne findes hovedsageligt ved søer og vandløb med vandoverflader større end 0,5 ha. Fourageringen starter sent på aftenen og foregår primært på eller lige over vandoverflader, men kan også foregå op langs træer eller langs skovbryn. Ledelinjer følges trofast hver nat til og fra fourageringsområderne. Vandflagermus holder typisk en lav flugthøjde, <2-3 m, under transport til og fra fourageringsområderne. Vandflagermus er registreret inden for 3 km af projektområdet. Nærmeste registrering er ca. 2,8 km nordvest for højspændingsstationen. Ved besigtigelsen blev der ikke fundet egnede yngle- eller rasteområder for vandflagermus inden for projektområdet.

12.3.3 Damflagermus

Damflagermus er sjælden i Danmark, men findes med hovedudbredelse i det østlige Midtjylland, Limfjordsområdet samt ved de større vestjyske vandløb. Arten er desuden fundet på få lokaliteter i Sønderjylland og ved Guldborgsund. Sommeropholdssteder findes typisk i huse og kirker, mens vinteropholdsstederne primært findes i de jyske kalkgruber. Fourageringsområderne findes især ved større søer, fjorde, brede vandløb og tagrørsbevoksninger. Føden består primært af akvatiske insekter, specielt dansemyg, som fanges ca. 30 cm over eller på vandoverfladen. Til og fra fourageringsområderne benytter damflagermus ledelinjer, herunder specielt vandløb, men også andre karakteristika i landskabet. Transportflugten over land foregår typisk i relativt lav højde, <2-3 m. Damflagermus er registreret inden for 3 km af projektområdet. Nærmeste registrering er ca. 2,8 km nordvest for højspændingsstationen. Ved besigtigelsen blev der ikke fundet yngle- eller rasteområder egnede for damflagermus inden for projektområdet.

12.3.4 Sydflagermus

Sydflagermus er en af Danmarks mest almindelige flagermusarter. Den er vidt udbredt og almindelig over hele landet, bortset fra det nordvestlige Jylland, hvor den mangler eller er fåtallig. Sydflagermusen lever i landskaber med mosaikker af agerland, spredte skove og krat, levende hegn, parker og haver. Sydflagermus er registreret inden for 3 km af projektområdet. Nærmeste registrering er ca. 2,8 km nordvest for højspændingsstationen. Ved besigtigelsen blev der ikke fundet egnede yngle- eller rasteområder for sydflagermus inden for projektområdet.

12.3.5 Brunflagermus

Brunflagermus er relativt almindelig i hele landet undtagen i Nord- og Vestjylland. Sommer- og vinteropholdssteder findes primært i spættehuler og naturlige hulheder i træer i udkanten af skovområder. Jagten foregår typisk højt flyvende (>20 m) over åbne lokaliteter og langs skovbryn. Arten er ikke afhængig af ledelinjer, men benytter ofte samme rute til og fra jagtområder. Arten anses for at være trækkende. Brunflagermus er registreret inden for 3 km af projektområdet. Nærmeste registrering er ca. 2,8 km nordvest for højspændingsstationen. Ved besigtigelsen blev der ikke fundet egnede yngle- eller rasteområder for brunflagermus inden for projektområdet.

12.3.6 Troldflagermus

Troldflagermus findes udbredt i det meste af landet, men er dog mere almindelig i det østlige Jylland og det øvrige Østdanmark. Arten er ofte tilknyttet ældre løvskov, hvor sommer- og vinteropholdsstederne findes i hule træer. Troldflagermus benytter dog også huse og bygninger som opholdssteder. Fourageringsområder findes først på aftenen under kroner på høje træer i gammel løvskov, mens de senere på natten findes langs skovkanter og i åbne habitater ofte tæt på vand. Føden består primært af flyvende insekter. Ledelinjer følges til en vis grad til og fra fourageringsområderne. Transportflugten kan ske i forskellig højde. Arten er trækkende og kan i den forbindelse krydse havområder. Troldflagermus er registreret inden for 3 km af projektområdet. Nærmeste registrering er ca. 2,8 km nordvest for højspændingsstationen. Ved besigtigelsen blev der ikke fundet egnede yngle- eller rasteområder for troldflagermus inden for projektområdet.

12.4 Bilag IV-arter i anlægsfasen

Projektets anlægsfase indebærer arealinddragelse og terrænregulering, fældning af træer, nedrivning af bygninger, forstyrrelser i form af menneskelig færdsel, støj, afskæring mellem yngle- og rasteområder og risiko for individdrab.

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at bygherre som afværgeforanstaltning vil opsætte paddehegn i projektets anlægsfase for at hindre individdrab af vandrende padden. Padderne opsættes i den østlige og vestlige del af projektet og vil blive opretholdt gennem hele projektets anlægsfase.

Det er bygherres samlede vurdering, at der i projektets anlægsfase vil være en ubetydelig påvirkning på bilag IV-arter.

12.4.1 Stor vandsalamander i anlægsfasen

Det kan ikke udelukkes, at området TR11T (se *Figur 4*) kan fungere som rasteområde for stor vandsalamander. Det fremgår også af miljøkonsekvensrapporten, at vandhullet TR03 (se *Figur 4*), som ligger vest for projektområdet, kan udgøre et egnet yngleområde for padden, trods at der ikke er observeret padden i vandhullet ifm. besigtigelsen. Projektets anlægsfase indebærer ikke ændringer af den østlige del af stationsområdet, hvor den træbevoksede mose, TR11T, er placeret. For at undgå individdrab af vandrende padden i området, opsætter bygherre paddehegn. Padderne vil danne en midlertidig barriere for padden. Det er bygherres vurdering, at denne vil have en ubetydelig konsekvens for vandrende padden, da det af bygherre ikke vurderes attraktivt for padden at vandre mellem øst og vest i dette område. Bygherre har forud for denne konklusion foretaget en analyse af sandsynlige vandringsruter. Det er derfor bygherres vurdering, at projektets anlægsfase kan gennemføres uden at påvirke områdets økologiske funktionalitet, uden risiko for individdrab af padden og uden at hindre paddens vandring mellem yngle- og rasteområder.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering

Da projektets anlægsaktiviteter hverken direkte eller indirekte påvirker de potentielle yngle- eller rasteområder for stor vandsalamander, og da der opsættes paddehegn, er det Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering, at både individ- og levestedsbeskyttelsen for stor vandsalamander opretholdes. Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering, at projektets anlægsfase kan gennemføres uden at medføre forsætlige individdrab eller beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for stor vandsalamander. Da etableringen af paddehegn er en forudsætning for hindring af individdrab for vandrende padden, stiller Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vilkår 9, 10, 11 og 12 herom i afsnittet Vilkår for tilladelsen.

12.4.2 Spidssnudet frø i anlægsfasen

Der er observeret haletudser af spidssnudet frø i vandhullet TR01S (se *Figur 4*). Det kan ikke udelukkes, at området TR11T (se *Figur 4*) kan fungere som rasteområde for spidssnudet frø. Det fremgår også af miljøkonsekvensrapporten, at vandhullet TR03 (se *Figur 4*), som ligger vest for projektområdet, kan udgøre et egnet yngleområde for padder, på trods af at der ikke er observeret padder i vandhullet ifm. besigtigelsen. Projektets anlægsfase indebærer ikke ændringer af den østlige del af stationsområdet, hvor den træbevoksede mose, TR11T og TR01S, er placeret. For at undgå individdrab af vandrende padder i området, opsætter bygherre paddehegn. Paddehegnet vil danne en midlertidig barriere for padderne. Det er bygherres vurdering, at paddehegnet vil have en ubetydelig konsekvens for vandrende bilag IV-padder, da det af bygherre ikke vurderes attraktivt at vandre mellem øst og vest i dette område. Bygherre har forud for denne konklusion foretaget en analyse af sandsynlige vandringsruter for arten (se *Figur 4*). Det er derfor bygherres vurdering, at projektets anlægsfase kan gennemføres uden at påvirke områdets økologiske funktionalitet, uden risiko for individdrab af padder og uden at hindre spidssnudet frøs vandring mellem yngle- og rasteområder.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering

Da projektets anlægsaktiviteter, hverken direkte eller indirekte, påvirker de potentielle yngle- eller rasteområder for spidssnudet frø, og fordi der opsættes paddehegn, er det Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering, at både individ- og levestedsbeskyttelsen for spidssnudet frø er opretholdt. Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering, at projektets anlægsfase kan gennemføres uden at medføre forsætlige individdrab eller beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for spidssnudet frø. Da etableringen af paddehegn er en forudsætning for at forhindre individdrab af vandrende padder, stiller Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vilkår 9, 10, 11 og 12 herom i afsnittet Vilkår for tilladelsen.

12.4.3 Flagermus i anlægsfasen

I forbindelse med anlægsarbejde skal der fældes træer, og ejendommen Hæstvej 50 skal nedrives, hvorfor bygninger og træer er besigtigede for egnede levesteder for flagermus. Det blev i denne forbindelse vurderet, at der ikke er forekomst af egnede yngle- eller rasteområder for flagermus.

Læhegnet TR08T kunne i forbindelse med besigtigelserne ikke udelukkes at fungere som ledelinje mellem sø, TR03S, og øvrige bevoksninger i området (se *Figur 4*). Det er dog bygherres vurdering, at læhegnet kun har begrænset værdi som ledelinje og således er uden betydning for områdets økologiske funktionalitet for flagermus. Denne vurdering skyldes, at afstanden mellem TR08T og TR03S er relativt stor (>250 m) samt fordi der ikke er registreret forekomst af flagermusegnede træer eller bygninger inden for projektområdet, hvorfor eventuelle flagermus, der benytter TR08T som ledelinje, vil skulle komme fra bygninger eller bevoksninger liggende i en større afstand herfra.

Da TR03S på samme tid er af begrænset størrelse og af relativ lav naturkvalitet uden større frie vandflader, som f.eks. vand- og damflagermus vil kunne benytte i forbindelse med fouragering, så vurderer bygherre, at området vil have begrænset værdi som fourageringsområde for flagermus.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er enig i bygherres vurdering og vurderer ligeledes, at projektet kan gennemføres uden risiko for ødelæggelse af yngle- eller

rasteområder for flagermus og uden risiko for individdrab i anlægsfasen. For at sikre, at træerne, som potentielt kan bruges som dagsrast, fældes i vinterperioden, stiller Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vilkår 13 om, at fældning af træer skal ske i vinterperioden 1. december til 1. marts.

12.5 Bilag IV-arter i driftsfasen

Projektområdet består for nuværende primært af landbrugsjord i omdrift, jordvold og læhegn. Da der fortsat bevares levende hegn og træbevoksninger i nærområdet, så vurderes det, at der fortsat vil være egnede fouragerings- og rasteområder i driftsfasen.

12.5.1 Stor vandsalamander i driftsfasen

Bygherre har oplyst, at der ikke er ynglelokaliteter for padder inden for projektområdet. Moseområdet TR11T kan potentielt være egnet som rasteområde for stor vandsalamander og spidssnudet frø, og det ikke kan udelukkes, at padder i ynglesæsonen vil vandre gennem stationsområdet fra vandhullet TR01S øst for projektområdet samt TR03S vest for projektområdet. Driften af den udvidede højspændingsstation vurderes ikke at påvirke forekomst af bilag IV-padder, herunder stor vandsalamander. Dette skyldes, at der inddrages dyrkede landbrugsarealer og at højspændingsstationen i driftsfasen ikke vurderes at udgøre en barriere for vandring af bilag IV-padder. Når højspændingsstationen er i drift, vil der ikke foregå aktiviteter, der vil påvirke forhold for bilag IV-paddearter. Samlet vurderer bygherre, at påvirkning af bilag IV-paddearter, herunder stor vandsalamander, i driftsfasen er ubetydelig.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er enig i bygherres vurdering. Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering, at projektets driftsfase ikke vil medføre forsætlige individdrab eller beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for stor vandsalamander. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø stiller på den baggrund ikke vilkår herom.

12.5.2 Spidssnudet frø i driftsfasen

Bygherre har oplyst, at der ikke er ynglelokaliteter for padder inden for projektområdet. Moseområdet TR11T kan potentielt være egnet som rasteområde for stor vandsalamander og spidssnudet frø, og det kan ikke udelukkes, at padder i ynglesæsonen vil vandre gennem stationsområdet fra vandhullet TR01S øst for projektområdet samt fra regnvandsbassinet TR03S vest for projektområdet. Driften af den udvidede højspændingsstation vurderes ikke at påvirke forekomst af bilag IV-paddearter, herunder spidssnudet frø. Dette skyldes, at det udelukkende er dyrkede landbrugsarealer, der inddrages, og at højspændingsstationen i driftsfasen ikke vurderes at udgøre en barriere for vandring af bilag IV-paddearter. Når stationen er i drift, vil der ikke foregå aktiviteter, der vil påvirke forhold for bilag IV-paddearter. Samlet vurderer bygherre, at påvirkning af bilag IV-paddearter, herunder spidssnudet frø, i driftsfasen er ubetydelig.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er enig i bygherres vurdering. Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering, at projektets driftsfase ikke vil medføre forsætlige individdrab eller beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for spidssnudet frø. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø stiller på den baggrund ikke vilkår herom.

12.5.3 Flagermus i driftsfasen

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at den udvidede højspændingsstation ikke vurderes at påvirke flagermus i området. Da der fortsat bevares levende hegn og træbevoksninger i nærområdet samt etableres nye, så vurderer bygherre, at dagrast og ledelinjer for flagermus vil være uændrede i driftsfasen.

Der er ingen yngle- eller rasteområder for flagermus inden for projektområdet. Bygherre vurderer, at driften af den udvidede højspændingsstation ikke vil påvirke flagermus i området. Højspændingsstationen vil med udvidelsen dække et større areal, men det forventes, at aktiviteter i forbindelse med driften vil være uændrede, da der fortsat bevares levende hegn og træbevoksninger i nærområdet samt etableres nye læhegn og skovbeplantninger. I forbindelse hermed vurderes det, at dagrast og ledelinjer for flagermus vil være uændrede i driftsfasen. Samlet set vurderer bygherre, at påvirkningen af flagermus vil være ubetydelig.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at driftsfasen ikke omfatter aktiviteter, der kan medføre individdrab af nogen arter af flagermus, da flagermus er nataktive og kørsel i driftsfasen primært vil foregå i dagtimerne samt ved lav hastighed.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at der ikke vil ske forsættelige individdrab eller ske påvirkning af områdets økologiske funktionalitet i driftsfasen, idet der ikke vil være påvirkninger af yngle- eller rastelokaliteter for nogen arter af flagermus. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø stiller på baggrund af overstående ikke vilkår herom.

13. Nationalt fredede arter

Dette afsnit omhandler projektets påvirkning af øvrige beskyttede arter. Det vil sige arter, som ikke er omfattede af fuglebeskyttelses- eller habitatdirektivet, men som er beskyttet efter artsfredningsbekendtgørelsen. Endvidere inddrages arter på Den Danske Rødliste (Aarhus Universitet, DCE, 2019). Rødlistede arter anvendes som indikatorer for naturkvalitet og til at belyse projektets potentielle påvirkning af biodiversiteten.

Det fremgår i bygherres miljøkonsekvensrapport, at der er registreret flere fredede- og rødlistede arter i en afstand på 3 km fra projektområdet. Disse er gennemgået i afsnit 10.3.3 i miljøkonsekvensrapporten. Det fremgår yderligere af miljøkonsekvensrapporten, at projektet potentielt vil kunne påvirke nationalt fredede arter ved enten arealinddragelse, forstyrrelser knyttet til støj og menneskers færden, afskæring af yngle-, rasteområder samt risiko for individdrab.

13.1 Nationalt fredede arter i anlægsfasen

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at potentielle påvirkninger i anlægsfasen primært består af risikoen for påvirkninger af beskyttet natur og levesteder for beskyttede arter samt utilsigtede drab på enkeltindivider af beskyttede arter i forbindelse med udvidelsen af højspændingsstationen, arbejdsveje og arbejdsarealer, herunder ved arealinddragelse og terrænregulering, fældning af træer, nedrivning af bygninger og forstyrrelser i form af menneskelig færdsel og aktivitet, forstyrrelse i form af støj, afskæring af yngle- og rasteområder samt risikoen for individdrab.

Padder

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at der i og omkring projektområdet er registreret fredede paddearter, herunder lille vandsalamander, skrubtudse og but-snudet frø. De østlige arealer, hvor padderne er fundet, friholdes for anlægsaktiviteter, og anlægstrafik vil ske via eksisterende vejadgang uden nærhed hertil. Det fremgår yderligere, at der etableres et midlertidigt paddehegn i anlægsfasen for at undgå, at padder vandrer ind i eller gennem arbejdsområdet. På baggrund af ovenstående samt opsætning af paddehegn vurderer bygherre samlet, at anlægsaktiviteterne vil have en ubetydelig påvirkning på fredede padder uden risiko for individdrab. Se yderligere under afsnit 12.1 om bilag IV-padderarter.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering

Bygherre vurderer, at projektet i anlægsfasen medfører midlertidige påvirkninger i forbindelse med anlægsaktiviteter inden for projektområdet. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at fredede padder beskyttes via de afværgeforanstaltninger, der er fastlagt for bilag IV-arter. Der fastsættes ikke særskilte afværgeforanstaltninger for fredede arter, idet relevante arter er omfattet af tiltag for bilag IV-arter.

Fugle

Der er i forbindelse med feltbesigtigelse ikke observeret forekomst af reder eller kolonirugende fugle omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivet, herunder f.eks. ørne, rød glente eller storkereder inden for projektområdet.

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at anlægsarbejdet i relation til udvidelsen af stationsanlægget kan medføre en forstyrrelse af visse fuglearter, da der vil ske en arealinddragelse samt fældes læhegn og skovbevoksning. Der er ikke i forbindelse med feltbesigtigelse af området registreret forekomst af fuglereder. Da fældning af træer ikke vil ske i perioden 15. marts til 15. juli, som er fuglenes primære yngleperiode (se afsnit 12.4.3 om Flagermus), så vurderer bygherre, at der ikke vil være risiko for at påvirke ynglende fugle i området negativt. Dermed vurderer bygherre, at påvirkningen af fugle i forbindelse med træfældninger er lille.

Påvirkningen fra støj og menneskelig færdsel er vurderet til at være lille, da påvirkningen forventes at være periodisk, lokal og midlertidig, og da der nær projektområdet findes lignende arealer, som arterne vil kunne fortrække til. Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at da der er tale om en midlertidig påvirkning, forventes det, at de fleste arter vil flytte til omkringliggende områder under anlægsarbejdet og vende tilbage, når det er overstået. Samlet set vurderer bygherre, at påvirkningen af fuglearter i anlægsfasen vil være ubetydelig.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer i lighed med bygherre, at projektet ikke medfører væsentlig påvirkning af fugle i anlægsfasen.

Der stilles vilkår 13 om, at fældning af træer skal ske i vinterperioden 1. december til 1. marts. Hermed vurderer Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, at der ikke vil være risiko for at påvirke ynglende fugle i området negativt.

Rødlistede arter

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at anlægsarbejdet i relation til udvidelsen af stationsanlægget kan medføre forstyrrelser af visse rødlistede pattedyr, insekter, fugle og planter mm., da der vil ske arealinddragelse samt fældes læhegn og træbevoksning. Derudover kan der være forstyrrelser i forbindelse med menneskelig

færdsel og aktivitet. Bygherre beskriver, at disse forstyrrelser vil være af en midlertidig karakter. Bygherre vurderer dette, da de fleste pattedyr, fugle og insektarter er mobile og har relativt store bevægelsesområder og derved vil kunne søge væk fra projektområdet, og da projektområdet ikke vurderes at udgøre yngle- eller rasteområde for disse arter, vurderer bygherre, at påvirkningen af rødlistede pattedyr, insekter og fugle er ubetydelig. Bygherre vurderer yderligere, at anlægsarbejdet ikke vil true den fortsatte tilstedeværelse af arterne som helhed.

I miljøkonsekvensrapporten beskriver bygherre, at projektområdet består af mark-arealer i omdrift samt træbevoksede arealer i relativ god tilstand uden skader, hulheder og dødt ved. Bygherre vurderer på baggrund heraf, at projektområdet ikke udgør et levested for fredede eller rødlistede arter. Bygherre vurderer derfor, at der ikke vil ske forstyrrelse eller påvirkning af rødlistede arter og at risiko for individdrab og ødelæggelse af beskyttede planter er lille. På baggrund af ovenstående vurderer bygherre, at påvirkningen af rødlistede arter samlet set er ubetydelig og uden betydning for arternes fortsatte tilstedeværelse.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer på baggrund af ovenstående, i lighed med bygherre, at projektet ikke medfører væsentlig påvirkning af rødlistede arter i anlægsfasen.

Samlet vurderer bygherre, at der ikke vil være en påvirkning af nationalt fredede arter, herunder at projektområdet ikke indeholder levesteder herfor. Derudover vurderer bygherre at det i forbindelse med arealinddragelse er muligt for arterne at søge øvrige lignende arealer omkring projektområdet. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er enige i bygherres vurdering og vurderer på baggrund af ovenstående, at der ikke vil være en væsentlig negativ påvirkning af nationale fredede arter som følge af projektet i anlægsfasen.

13.2 Nationalt fredede arter i driftsfasen

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at de mest sandsynlige påvirkninger af natur og biologisk mangfoldighed, i driftsfasen, kan ske i forbindelse med forstyrrelse knyttet til støj og menneskelig færdsel, udledning af regn- og overfladevand fra eksisterende samt nye befæstede områder inden for projektområdet, afskæring af yngle- og rasteområder samt risiko for individdrab.

Bygherre vurderer, at driften af den udvidede højspændingsstation ikke vil påvirke fredede padder, da stationen ikke vurderes at udgøre en barriere for paddernes vandring, og da de eksisterende egnede levesteder opretholdes. Bygherre beskriver yderligere, at der ikke sker udledning af regnvand eller overfladevand til paddernes yngle- eller rasteområder, og der vurderes ikke at være risiko for individdrab i driftsfasen.

Bygherre vurderer, at driften af den udvidede højspændingsstation, herunder udledning af regn- og overfladevand fra anlæggets befæstede arealer, ikke vil påvirke rødlistede eller fredede fugle. Udover at højspændingsstationen dækker et større areal, vil den daglige drift være uændret. Da der fortsat bevares levende hegn og træbevoksninger i nærområdet, samt etableres nye, så vurderes det, at der ikke er risiko for individdrab af fugle i driftsfasen.

Ift. øvrige rødlistede arter lægger bygherre blandt andet vægt på, at der genetableres læhegn og skovbevoksninger omkring højspændingsstationen. Derudover vurderer bygherre, at udledning af regn- og overfladevand fra anlæggets befæstede arealer ikke vil påvirke levesteder for områdets øvrige rødlistede arter ligesom stationen ikke vil

udgøre en barriere for vandringen af arter. Bygherre vurderer, at der ikke vil være aktiviteter i driftsfasen, der medfører risiko for skade eller individdrab af øvrige rødlistede arter.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering

Der er ikke identificeret aktiviteter i driftsfasen, der vurderes at kunne påvirke nationalt fredede arter, og der vurderes heller ikke at forekomme kumulative effekter med andre projekter i området. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer på baggrund af ovenstående, at der ikke vil være en væsentlig negativ påvirkning af nationale fredede arter som følge af projektet i driftsfasen.

14. Naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3

Der er den 18. marts 2024 blevet foretaget feltundersøgelser af de § 3-beskyttede naturområder i området.

Der er ingen beskyttede naturtyper inden for projektområdet. I omgivelserne er der flere § 3-beskyttede søer (Bilag 2: Miljøkonsekvensrapport, Figur 10-2) hvor TR01S, TR02S, TR03S og TR04S er § 3-beskyttede søer. Der skal ikke fældes træer eller terrænreguleres inden for eller i umiddelbar nærhed af § 3-beskyttede naturområder.

Nærmeste § 3-beskyttede naturområde udgøres af en § 3-beskyttet sø (TR01S) beliggende umiddelbart øst for projektområdet. Nærmeste terrestriske § 3-beskyttede naturområde udgøres af en mose beliggende mere end 800 m sydøst for projektområdets afgrænsning, mens nærmeste § 3-beskyttede vandløb ligger mere end 2,0 km øst for projektområdet.

14.1 § 3-beskyttede naturområder i anlægsfasen

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at § 3-beskyttede naturområder i anlægsfasen vil kunne påvirkes i forbindelse med arealinddragelse og terrænregulering, fældning af træer samt udvaskning af sediment. Bygherre vurderer, at de § 3-beskyttede naturområder ikke vil være sårbare over for nedrivning af bygninger, da der ikke skal ske nedrivning af bygninger i eller omkring de § 3-beskyttede naturområder.

Bygherre beskriver, at udvidelsen af højspændingsstationen er placeret således, at der ikke sker anlægsarbejde eller terrænregulering inden for § 3-beskyttede naturområder samt at der ikke vil ske kørsel inden for eller gennem § 3-beskyttede naturområder. Arealinddragelse og terrænregulering samt kørsel vil foregå i en afstand på minimum 150 m fra nærmeste § 3-beskyttede naturområder. Da anlægsaktiviteternes påvirkning udelukkende er af lokal karakter, vil de omkringliggende § 3-beskyttede naturområder derfor ikke påvirkes som følge af disse aktiviteter.

Bygherre oplyser, at der ikke vil blive fældet træer i eller nær § 3-beskyttede naturområder. Da træfældningernes påvirkning udelukkede har meget lokal karakter, så vurderer bygherre, at naturområder, der ligger i afstand herfra, ikke vil blive påvirkede som følge af disse aktiviteter. Bygherre vurderer på baggrund heraf, at en tilstandsændring af § 3-beskyttede naturområder, som følge af træfældning, kan udelukkes.

Bygherre oplyser, at der potentielt kan ske udvaskning af sediment, når afvandingsgrøften tages i brug, efter der er sket forlængelse heraf. Det er bygherres vurdering, at mængden af sediment, der kan udvaskes, vil være minimal, grundet den lave hældning på både grøften og det rørlagte vandløb. Derudover lægger bygherre vægt på, at der etableres et sandfang ved udløbsbrønden, hvor overfladevand vil passere igennem. Bygherre vurderer på baggrund af ovenstående, at der ikke kan ske en tilstandsændring af § 3-beskyttede naturområder som følge af udvaskning af sediment.

Det er derfor bygherres samlede vurdering, at projektet i anlægsfasen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på § 3-beskyttede naturområder.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering

Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering, at bygherre i tilstrækkelig grad har redegjort for de potentielle påvirkninger på områder omfattede af naturbeskyttelseslovens § 3. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø tilslutter sig bygherres vurdering. Da projektet ikke overlapper fysisk med de § 3-beskyttede naturområder og i øvrigt heller ikke har udledninger eller emissioner hertil, er det dermed Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering, at stationsudvidelsen i anlægsfasen ikke vil påvirke § 3-beskyttede naturområder, herunder søer og moser, som er i nærheden af projektets afgrænsning. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø stiller på den baggrund ikke vilkår til dette forhold.

14.2 § 3-beskyttede naturområder i driftsfasen

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at de aktiviteter, der potentielt vil kunne påvirke områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 i driftsfasen, er udledning af regn- og overfladevand fra befæstede arealer inden for projektområdet. Der er ingen § 3-beskyttede naturområder inden for projektområdet, og de nærmeste § 3-beskyttede naturområder ligger i en afstand af minimum 150 m fra projektområdet. Bygherre beskriver, at der ikke vil ske udledning af regn- og overfladevand til terrestriske naturtyper samt søer omfattede af naturbeskyttelseslovens § 3.

Projektområdet har via grøfter og rørførte vandløb hydrologisk forbindelse til et § 3-beskyttet vandløb beliggende ca. 2 km øst for projektområdet. Bygherre oplyser, at der potentielt kan ske udvaskning af sediment, når afvandingsgrøften tages i brug efter der er sket forlængelse heraf. Det er bygherres vurdering, at mængden af sediment, der kan udvaskes, vil være minimal, grundet den lave hældning på både grøften og det rørlagte vandløb. Derudover lægger bygherre vægt på, at der etableres et sandfang ved udløbsbrønden, hvor overfladevand vil passere igennem. Bygherre vurderer på baggrund af ovenstående, at der ikke kan ske en tilstandsændring af § 3-beskyttede vandløb som følge af udvaskning af sediment.

På baggrund af ovenstående vurderer bygherre, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af § 3-beskyttede naturområder i forbindelse med projektets driftsfase.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at bygherre i tilstrækkelig grad har belyst projektets påvirkninger på § 3-beskyttede naturområder i driftsfasen. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø tilslutter sig bygherres vurdering af, at projektet i sin driftsfase ikke vil medføre nogen påvirkning på § 3-beskyttede naturområder.

Fordi projektet ikke overlapper fysisk med de § 3-beskyttede naturområder samt fordi udledningen til det § 3-beskyttede vandløb vil være uden påvirkning på dets tilstand,

er det Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering, at stationsudvidelsen i sin driftsfase ikke kommer til at påvirke § 3-beskyttede naturområder, herunder de søer og moser, som er i nærhed af for projektet og stiller på den baggrund ikke vilkår herom.

15. Landskab, visuelle forhold og kulturarv

Jf. afgrænsningsudtalelsen af den 11. december 2024 vurderes den landskabelige påvirkning i anlægsfasen til at være lille, lokal og foregå over en tidsbegrænset periode. Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering, at projektet ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af landskabet i anlægsfasen. Emnets behandling i miljøkonsekvensrapporten er derfor begrænset til projektets påvirkninger i driftsfasen.

Af bygherres miljøkonsekvensrapport fremgår det, at der er foretaget en vurdering af projektets påvirkning af landskabet med udgangspunkt i Aarhus Kommunes Baggrundsrapport "Landskabet i Aarhus"⁴. Rapporten indeholder analyser af landskabet i Aarhus Kommune, der er baseret på landskabskaraktermetoden.

Aarhus Kommunes landskabsanalyse og kulturhistoriske redegørelse er suppleret med konkrete betragtninger i forhold til landskabelige, visuelle og kulturhistoriske forhold i og omkring projektområdet.

Der er udarbejdet visualiseringer fra en række fotostandpunkter omkring projektområdet for at understøtte vurderingerne af den landskabelige og visuelle påvirkning. Fotostandpunkterne er udpeget i et samarbejde mellem Energinet, Aarhus Kommune og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø med udgangspunkt i, hvor der bor eller færdes mennesker, og hvortil der er offentlig adgang.

Bygherres vurdering af projektets påvirkning omfatter en vurdering af påvirkningen af landskabets karakter, den visuelle påvirkning samt påvirkningen på kulturhistoriske værdier i og omkring projektområdet.

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at landskabet omkring 400 kV højspændingsstation Trige fremstår som et relativt åbent og enkelt landbrugslandskab med store marker og med mulighed for langstrakte kig. Beplantningen i landskabet er sparsom og udgøres primært af omkransende beplantning omkring bebyggelsen i området. Bebyggelsen består af fritliggende gårde, herunder den større og tidligere proprietærgård Thomasminde. I selve projektområdet udgøres bebyggelsen af seks bygninger, der er tilknyttet den eksisterende højspændingsstation, samt af den ene af de seks husmandssteder i husmandsudstykningsen, hvoraf den sidstnævnte skal nedrives for at give plads til udvidelsen af højspændingsstationen.

Landskabet omkring projektområdet er allerede i dag præget af forskellige større tekniske anlæg og infrastrukturelle elementer. Vest for projektområdet, i en afstand af ca.

⁴ "Landskabet i Aarhus", Baggrundsrapport, august 2022. <https://reader.livedition.dk/aarhuskommune/1101/>

75 meter, gennemskæres landskabet af den nord-sydgående motorvej E45. Øst for projektområdet, i en afstand af ca. 400 meter, forløber landevejen Randersvej ligeledes i nord-sydgående retning.

Nord for projektområdet, i en afstand af ca. 600 meter, er beliggende et større biogas-anlæg (Bånlev Biogas). Endvidere er der inden for og i tilknytning til projektområdet placeret den eksisterende højspændingsstation. Trige Højspændingsstationen rummer en række forskellige tekniske komponenter i form af blandt andet lynfangsmaster med en højde på op til ca. 30 meter, transformere, galger, samleskiner og kompenserings-spoler. Til og fra højspændingsstation løber adskillige luftledninger, og der er placeret flere højspændingsmaster nord, vest og sydøst for projektområdet med en højde på op til ca. 42 meter.

Der ligger ingen kirker i umiddelbar nærhed af projektområdet. Nærmeste kirke er beliggende i landsbyen Grundfør, vest for motorvejen E45, ca. 2 km fra projektområdets vestligste grænse. Bygherre vurderer, at der ikke fra kirkerne i oplandet er visuelle forbindelser til projektområdet.

I kraft af det jævne terræn og landskabets åbenhed kan landskabet omkring projektområdet karakteriseres som et relativt enkelt landskab af relativ stor skala. Tilstedeværelsen af flere tekniske anlæg og infrastrukturelle elementer i og omkring projektområdet tilfører imidlertid landskabet en høj grad af kompleksitet, der slører oplevelsen af området som et relativt enkelt landbrugslandskab.

Højspændingsstationen er delvist afskærmet af beplantning, men de højeste tekniske elementer, herunder lynfangsmaster og højspændingsmaster, er synlige over større afstande og fremstår markante i landskabsbilledet. Motorvejen E45 tilfører landskabet forstyrrelse, både visuelt i form af trafikken og anlægget i sig selv, men også støjmæssigt.

Landskabets karakter og værdier i og omkring projektområdet er særligt sårbare over for sløring af den eksisterende markstruktur, nedrivning af det ene husmandssted, etablering af større beplantninger samt etablering af byggeri og tekniske anlæg, som ikke er nødvendige for landbrugsdriften. Sårbarheden vurderes størst inden for hovedgårdslandskabet omkring Thomasminde, der er udpeget som både bevaringsværdigt landskab, landskabsrum med særlige visuelle oplevelsesværdier og kulturmiljø.

Landskabet omkring højspændingsstationen rummer stadig landskabelige og visuelle værdier, særligt syd og sydøst for projektområdet, hvor værdierne navnlig knytter sig til de store markflader og landskabsrum samt til de kulturhistoriske strukturer og forbindelsen mellem Thomasminde og de seks husmandssteder ved Hæst, hvoraf den ene ligger inden for projektområdet.

Projektområdet er omfattet af landskabsområde 2 "Ådalslandskab ved Spørring", der dækker en del af den nordøstligste del af Aarhus Kommune. Bygherre bemærker hertil, at projektområdet ligger i den vestligste del af landskabsområdet, der generelt ikke har karakter af et ådalslandskab. Landskabets bærende karaktertræk i og omkring projektområdet, i form af et jævnt terræn, store dyrkningsflader, husmandsudstyknungen ved Hæst samt en generel sparsom beplantning, vurderes overordnet set at fremstå forholdsvis tydelige, navnlig i området syd og sydøst for projektområdet. Landskabskarakteren i den berørte del af landskabsområde 2 - "Ådalslandskab ved Spørring" vurderes på den baggrund at være karakteristisk. Bygherre vurderer, at landskabskarakterens tilstand i det berørte delområde af landskabsområde 2 - "Ådalslandskab ved Spørring" samlet set er dårlig.

Aarhus Kommuneplan 2025 omfatter retningslinjer for og udpegninger af bevaringsværdige landskaber, større sammenhængende landskaber og områder af særlig geologiske interesse i overensstemmelse med de nationale interesser i kommuneplanlægningen. Ifølge kommuneplanens retningslinjer skal bevaringsværdige landskaber bevares, beskyttes og styrkes og bør friholdes for byggeri og anlæg.

Afgrænsningen af udpegningen af bevaringsværdige landskaber, af landskabstypen hovedgårdslandskab samt af landskabsrum med særlige visuelle oplevelsesværdier er sammenfaldende med udpegningen af bevaringsværdige kulturmiljøer. I hovedgårdslandskaber skal den store skala og markante struktur bestående af større landbrugsbygninger, store markflader, skov og læhegnbeplantning samt eventuelt mindre tilhørende husmandsudstykningsbevares, beskyttes og styrkes. I områder med landskabsrum med særlige visuelle oplevelsesværdier, skal de karakteristiske landskabsrum bevares, beskyttes og styrkes.

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at den sydligste og østlige del af projektområdet er omfattet af Aarhus Kommunes udpegning af bevaringsværdige landskaber og af landskabstypen hovedgårdslandskab, udpegningen af et landskabsrum med særlige visuelle oplevelsesværdier, værdifuldt kulturmiljø og omfattet af Aarhus Kommunes udpegning af blå-grønne forbindelser.

Den øvrige del af projektområdet er omfattet af udpegning af almindelige landskaber og af landskabstypen storbakket landskab.

Hele projektet ligger inden for udpegningen af særligt værdifuldt landbrugsområde.

15.1 Landskab, visuelle forhold og kulturarv i driftsfasen

En gennemførelse af projektet vil medføre en række tiltag, der kan påvirke landskabelige, visuelle og kulturhistoriske forhold i og omkring projektområdet. Disse tiltag omfatter udvidelsen af selve stationen med opførelse af en række el-tekniske anlæg og nye master i tilknytning til stationen (efter nedrivning af et husmandssted og rydning af flere eksisterende beplantninger), etablering af jordvolde og andre terrænformationer og etablering af nye afskærmende beplantninger omkring højspændingsstationen.

Bevaringsværdigt landskab, hovedgårdslandskab og visuelle oplevelsesværdier

Ovennævnte tiltag sker inden for et bevaringsværdigt landskab, der ifølge kommuneplanens retningslinjer skal bevares, beskyttes og styrkes og bør friholdes for byggeri og anlæg.

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at projektet medfører en reduktion af den mark, der grænser op til projektområdets sydøstlige grænse, hvilket vurderes at ville medføre, at det nuværende forholdsvis store og åbne landskabsrum vil opleves mindre. Den i dag tydelige afgrænsning af landskabsrummet vurderer bygherre vil blive genskabt, når den sammenhængende og afskærmende beplantning i planområdets sydligste del er vokset op.

En realisering af projektet forudsætter endvidere at et af de seks husmandssteder ved Hæst syd for projektområdet nedrives, hvilket vurderes at ville medføre en påvirkning af husmandsudstykningsens værdi som et landskabeligt element og som del af hovedgårdslandskabet omkring den tidligere proprietærgård Thomasminde. Bygherre vurderer, at påvirkningen ikke vil være væsentlig, idet husmandsudstykningsen ved Hæst

ikke i dag fremstår så tydelig og velbevaret som de øvrige husmandsudstykningsstationer inden for hovedgårdslandskabet, da den historiske markstruktur med lange husmandslodder er udvisket. I projektet prioriteres en visuel afskærmning af højspændingsstationen med terrænformationer i form af en jordvold og beplantning, og der friholdes et åbent 20 meter bredt areal langs Hæstvej, hvorved den rumlige fremtræden af husmandsudstykningsstationen sikres.

Bygherre vurderer samlet set, at projektet for udvidelse af den eksisterende højspændingsstation vil medføre en moderat påvirkning af de landskabelige og visuelle interesser, der skal varetages med kommuneplanens retningslinjer for bevaringsværdige landskaber, hovedgårdslandskaber og visuelle oplevelsesværdier. Bygherre vurderer, at projektet som følge heraf ikke vil være i strid med kommuneplanens retningslinjer for bevaringsværdige landskaber, hovedgårdslandskaber og visuelle oplevelsesværdier eller med de nationale interesser i kommuneplanlægningen, der vedrører landskabet. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er på det foreliggende grundlag enig i bygherres vurdering.

Almindeligt landskab og storbakket landskab

Udvidelsen af højspændingsstationen set fra de dele af landskabet, der omgiver den nordlige del af stationsudvidelsen, vil generelt være skjult af det eksisterende terræn eller vil blive skjult eller sløret af den planlagte vold med beplantning. Undtaget er dog en del af de højeste elkomponenter på stationsområdet, der fra flere retninger og afstande vil kunne ses over terrænet og den planlagte afskærmning af stationen. Bygherre vurderer, at de højeste dele af komponenterne skalamæssigt vil underordne sig de eksisterende højspændingsmaster og luftledninger i området, og derfor ikke vil fremstå fremtrædende i landskabet og dermed ikke have en væsentlig påvirkning på landskabet.

På baggrund af ovenstående vurderer bygherre samlet set, at projektet vil medføre en lille påvirkning af landskabelige og visuelle interesser, der skal varetages med kommuneplanens retningslinjer for almindelige landskaber og storbakkede landskaber. Bygherre vurderer, at projektet som følge heraf ikke vil være i strid med kommuneplanens retningslinjer for almindelige landskaber og storbakkede landskaber. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er på det foreliggende grundlag enig i bygherres vurdering.

Blå-grøn forbindelse

Den sydlige og østlige del af projektområdet er omfattet af Aarhus Kommunes udpegningsplan af en blå-grøn forbindelse. Med projektet vil der som en del af stationsudvidelsen blive placeret en række eltekniske anlæg, foretaget terræændringer samt etableret ny afskærmende beplantning inden for udpegningsplanen. Ifølge retningslinjer for blå-grøn forbindelse skal tiltag inden for udpegningsplanen ske med udgangspunkt i de landskabelige hensyn og landskabelige karaktertræk.

Projektets påvirkning af landskabskarakteren og de visuelle forhold knytter sig imidlertid primært til de kulturhistoriske betingede værdier syd og sydøst for projektområdet og i mindre grad til landskabets blå-grønne interesser (vand, natur, rekreative ruter og opholdsmuligheder).

Bygherre vurderer på baggrund af ovenstående, at projektets påvirkning af landskabet i og omkring projektområdet kun vil medføre en lille påvirkning af de landskabelige interesser, der varetages af den lokale blå-grønne forbindelse. Som led i projektet sikres, at stationsområdet fortsat vil være omgivet af beplantning, og at der fortsat vil være en offentlig tilgængelig sti gennem den sammenhængende beplantning i projektområdets sydlige del, hvorved de natur- og rekreative interesser, der varetages af den

udpegede blå-grønne forbindelse, tilgodeses. Bygherre vurderer, at projektet som følge heraf ikke vil være i strid med de landskabsrelaterede aspekter af kommuneplanens retningslinjer for blå-grøn forbindelse. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er på det foreliggende grundlag enig i bygherres vurdering.

Særligt værdifulde landbrugsområder

De særligt værdifulde landbrugsområder er udpeget som værende områder, der i dag bruges til landbrugsformål.

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at da projektområdet omfatter et mindre areal set i forhold til kommunens samlede landbrugsarealer, og da anvendelsen og zonestatus ikke medfører væsentlige indskrænkninger i eksisterende landbrugsejendommers driftsforhold, vurderer bygherre, at påvirkningen på jord i form af arealforbrug er ubetydelig. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er på det foreliggende grundlag enig i bygherres vurdering.

Visuelle forhold

Det fremgår af visualiseringerne, at anlægget vil være mest synlig set fra vest, hvor der er direkte indkig til projektområdet, og hvor store dele af udvidelserne vil være synlige. Ingen bygninger, tage eller tekniske anlæg vil blive opført i skrappe farver eller i reflekterende materialer. Bygherre vurderer, at den planlagte jordvold, og nye beplantning med tiden vil reducere indkig, men at højspændingsstationens højeste komponenter på op til 30 meter vil kunne ses tydeligt.

Det fremgår af visualiseringerne, at projektområdet set fra nord, syd og sydøst i høj grad vil være skjult af terrænet samt af den planlagte afskærmende beplantning. Dog vil nogle af udvidelsernes højeste komponenter kunne ses over terrænet og den planlagte beplantning.

Set fra nærmeste mindre vej (Hæstvej) og fra de nærmeste boliger (husmandsudstykningsen ved Hæst) vil nogle af de højeste komponenter i den sydligste del af udvidelsen være synlige, mens de planlagte terrænændringer samt den afskærmende beplantning vil skjule de lavere komponenter. Eksisterende beplantninger omkring husmandsstederne vil desuden medvirke til at sløre synligheden af udvidelsen.

Som led i projektet etableres der volde og ny beplantning omkring højspændingsstationen. Bygherre vurderer, at disse tiltag vil være medvirkende til at begrænse den landskabelige og visuelle påvirkning.

I områdets vestlige afgrænsning etableres en jordvold med en topkote på 62,0 m svarende til niveauet af motorvejens kørebane. Voldens højde forøges til kote 64,0 m mod ejendommen Hæstvej 52, for at afskærme boligen mod støj fra højspændingsstationen. Volden er minimum 4,5 m over terræn. Skråningsanlæg mod selve projektområdet udformes med en hældning, der ikke er stejlere end 1:2.

Terrænformationer i den sydlige del af projektområdet placeres i en afstand af 20 meter fra Hæstvej og udformes med svag hældning på minimum 1:5 op til kote 66,0 henholdsvis 70,0, hvilket svarer til 5-6 meter over terrænkote ved Hæstvej. Mod øst og mod Hæstvej er hældningen ikke stejlere end 1:3. Arealerne udføres med skovbeplantning bestående af blandede træer og buske af hjemmehørende arter.

Terrænformationen mod syd udføres i sammenhæng med en jordvold, der afgrænser den vestlige del og delvist den nordlige del af projektområdet. Volden udføres med skråning, der ikke er stejlere end 1:2. På volden etableres et beplantningsbælte for at

sikre anlægget mod erosion. Beplantningsbæltet udføres ved at sikre en flad top med en bredde på minimum 1 meter på jordvolden, hvor der etableres mindst én ubrudt række af høje træer, der suppleres med flere rækker bundbeplantning. Beplantningen i den øvrige del af projektområdet består uændret.

Bygherre oplyser, at på strækninger, hvor ydersiden af volden udføres med en skråning på 1:2, vil der i forbindelse med udarbejdelse af en plan for etablering af beplantningen, med tilhørende plejeplan, være fokus på behov for tiltag, der skal facilitere væksten af beplantningen på toppen og ydersiden af volden, såsom erosionsdug og vandsække til træerne. Den nye beplantning vil bestå af hjemmehørende danske arter af træer og buske, som er valgt ud fra forholdene i det område stationen er placeret på.

Bygherre vurderer, at den skærmende effekt af ny beplantning først vil indtræde i løbet af 5-10 år, når den er vokset til ovenpå volde/terrænoformationer. Det forventes at beplantningen, fuldt udvokset, vil nå en højde på 10-15 meter, hvilket tidligst forventes at indtræde efter 10-15 år. Det er bygherres samlede vurdering, at projektets visuelle og landskabelige påvirkning vil være moderat.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at miljøkonsekvensrapporten i tilstrækkeligt omfang belyser projektets påvirkning af de landskabelige og visuelle forhold i relation til udvidelsen af Trige højspændingsstation.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer i lighed med bygherre, at højspændingsstationen vil være synlig i landskabet. Udvidelsen af højspændingsstationen vil lokalt medvirke til at give landskabet et mere teknisk præg. Derudover vurderer Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, at den landskabelige påvirkning kan mindskes ved etablering af volde og afskærmende bevoksning og stiller derfor vilkår 1 og 2 om etablering og løbende tilsyn og vedligehold af den påkrævede beplantning. Beplantning udgør en nødvendig afværgeforanstaltning for at begrænse projektets visuelle påvirkning og den landskabelige effekt. Det ligger inden for planmyndighedens kompetence at fastlægge beplantningen gennem lokalplan efter planloven⁵.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har foretaget en konkret projektrelateret vurdering af forskellen mellem jordvolde med hældning 1:2 og 1:3. Hældning 1:2 vurderes anlægsteknisk stejl og indebærer øget risiko for overfladeerosion, udtørring og manglende vegetationsetablering sammenlignet med en hældning på 1:3. Etablering af træer på 1:2 skråninger indebærer en risiko for utilstrækkelig rodforankring, vindpåvirkning og rodvæltning, hvilket kan påvirke stabilitet og landskabelig fremtræden. Denne vurdering danner grundlag for fastsættelse af vilkår 3 i indeværende tilladelse om etablering af erosionssikrede foranstaltninger på skråningsfladen i form af erosionsdug.

15.2 Bygge- og beskyttelseslinjer

To mindre dele af projektområdet udgøres i dag af bevoksede arealer, der afkaster 300 meter skovbyggelinjer, og størstedelen af projektområdet er som følge heraf omfattet af skovbyggelinjer jf. naturbeskyttelsesloven⁶ § 17. Bestemmelsen har til formål at sikre skovens værdi som landskabselementer og indeholder et forbud mod at placeres be-

⁵ LBK nr. 572 af 29/05/2024 Bekendtgørelse af lov om planlægning (Planloven)

⁶ LBK nr. 927 af 28/06/2024 Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse (Naturbeskyttelsesloven).

byggelse, campingvogne og lignende inden for en afstand af 300 m fra skove, der afkaster skovbyggelinjer. Ifølge naturbeskyttelsesloven § 65, stk. 1. kan kommunen gøre undtagelser fra bestemmelsen i § 17, og give dispensation fra skovbyggelinjer.

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at projektområdet ikke berører øvrige bygge- eller beskyttelseslinjer eller fredninger.

Skovbyggelinje

Projektet indebærer, at det skovbevoksede areal i den sydlige del af projektområdet vil blive inddraget til udvidelse af højspændingsstationen. En rydning af arealet for skov vil medføre, at skovbyggelinjen omkring dette areal bortfalder, hvilket vil betyde, at en del af projektområdet herefter ikke længere vil være omfattet af skovbyggelinjen.

Som led i projektet vil der blive etableret ny beplantning omkring stationsudvidelsen, der med beplantningens udvikling over tid vil få en afskærmende karakter. På denne baggrund og idet indblikket til skovbrynet i forvejen er påvirket af de eksisterende tekniske anlæg i og omkring projektområdet, vurderer bygherre, at projektet kun har en mindre betydning i forhold til skovbyggelinjens formål om at sikre skovenes værdi som landskabselementer. Bygherre vurderer som følge heraf, at projektet vil medføre en mindre ikke væsentlig påvirkning af skovens nuværende værdi som landskabselement. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er på det foreliggende grundlag enig i bygherres vurdering.

15.3 Kulturmiljøer

Den sydligste del af projektområdet er omfattet af Aarhus Kommunes udpegning af kulturmiljøer. Udpegningen omfatter hovedgårdslandskabet omkring den tidligere proprietærgård Thomasminde, der består af et storlandbrug (Thomasminde) med husmandsudstyknings omkring.

I og omkring projektområdet knytter de kulturhistoriske bevaringsværdier sig navnlig til hovedgårdslandskabets karakteristiske store markflader syd og sydøst for projektområdet samt til husmandsudstyknings ved Hæst.

Kulturhistoriske udpegninger

Ifølge kommuneplanens retningslinjer skal ny planlægning, ombygninger, nybyggeri og nedrivning inden for de udpegede kulturmiljøer forholde sig til områdets bærende bevaringsværdier, så den kulturhistoriske sammenhæng og de visuelle kvaliteter bevarer.

Med projektet vil der som en del af stationsudvidelsen blive placeret en række eltekniske anlæg inden for udpegningen af hovedgårdslandskabet omkring Thomasminde. Herudover vil der omkring stationsudvidelsen blive foretaget terrænnændringer, etableret voldanlæg og ny afskærmende beplantning. Den sammenhængende og afskærmende beplantning i projektområdets sydligste del er således af hensyn til områdets kulturgeografiske strukturer placeret og udformet, så den på sigt vil danne en ny tydelig afgrænsning af de store markflader og landskabsrummet øst og sydøst for projektområdet. Beplantningen er desuden placeret med en afstand på 20 meter til Hæstvej, så vejen fortsat ligger i et relativt åbent landskab. Det er derudover sikret, at der fortsat vil være en offentlig tilgængelig sti (blå-grøn forbindelse) gennem den sammenhængende beplantning.

Realisering af projektet forudsætter imidlertid, at det husmandssted, der ligger inden for projektområdet, nedrives. Dette vil konkret medføre, at husmandsudstyknings som en samlet struktur reduceres, hvilket uundgåeligt vil medføre en påvirkning af

husmandsudstykningsen som et kulturhistorisk element. Husmandsudstykningsen ved Hæst fremstår imidlertid i dag ikke så tydelig og velbevaret som de øvrige udstykninger inden for hovedgårdslandskabet, da den historiske markstruktur med lange husmandslokker er udvisket.

Bygherre vurderer på baggrund af ovenstående, at projektet for udvidelse af højspændingsstation Trige samlet set vil medføre en moderat påvirkning af de kulturhistoriske interesser i og omkring projektområdet.

Da der ikke foretages ændringer inden for den del af udpegningen af hovedgårdslandskabet omkring Thomasminde, hvor de kulturhistoriske sammenhænge og visuelle kvaliteter er tydeligst og bedst bevarede, og idet udvidelsen af højspændingsstationen afskærmes visuelt med beplantning, vurderer bygherre, at projektet ikke vil være i strid med kommuneplanens retningslinjer for kulturmiljøer eller med de nationale interesser i kommuneplanlægningen, der vedrører kulturarv. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er på det foreliggende grundlag enig i bygherres vurdering.

15.4 Kumulative forhold

Koblingsstation

Realisering af projektet for en ny koblingsstation til strøm fra Kattegat sydøst for projektområdet vil ligeledes medføre etablering af tekniske elementer i landskabet, hvilket potentielt kan medføre kumulative effekter i forhold til de landskabelige og visuelle forhold i området sydøst for projektområdet. Visualiseringen af projektet for den nye koblingsstation med tilhørende afskærmende beplantning viser, at koblingsstationen med den tilhørende beplantning vil forhindre indblik til den udvidede højspændingsstation fra området øst og sydøst for koblingsstationen. På denne baggrund, og idet de to anlæg inkl. tilhørende beplantninger etableres med en relativt stor afstand (ca. 500 meter), vurderer bygherre, at anlæggene ikke i særligt omfang vil opleves i sammenhæng.

På baggrund af ovenstående vurderes, at en realisering af både den aktuelle udvidelse af den eksisterende højspændingsstation samt projektet for etablering af en ny koblingsstation samlet set vil medføre en mindre ikke væsentlig kumulativ påvirkning for så vidt angår områdets landskabskarakter samt den visuelle oplevelse af landskabet. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er på det foreliggende grundlag enig i bygherres vurdering.

Bånlev biogasanlæg

Biogasanlægget er blevet udvidet med en række nye anlægsdele, herunder blandt andet en 65 meter høj skorsten og fem 26 meter høje procestanke. Udvidelse foregår i retning væk fra projektområdet. Udvidelsen vil ske mod nord og øst og blive omgivet af afskærmende af beplantning.

Bygherre vurderer, at på grund af den store afstand på mere end 600 meter mellem biogasanlægget og højspændingsstationen og da udvidelsen af biogasanlægget sker nord for det eksisterende biogasanlæg, at den kumulative påvirkning at være ubetydelig. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er på det foreliggende grundlag enig i bygherres vurdering.

16. Trafik

Projektet kan i anlægsfasen forventes at medføre påvirkning af trafikafviklingen og trafiksikkerheden i forbindelse med udvidelsen af højspændingsstationen. Der er i miljøvurderingens afgrænsningsnotat vurderet, at emnet trafik ikke skulle behandles hvad angår driftsfasen, fordi projektet i sin driftsfase ikke tilfører området mertrafik af betydning. Der er tale om et ubemandet stationsanlæg, hvor der med mellemrum foretages servicetilsyn med i gennemsnit 1-2 personbiler om ugen, som ikke vil medføre en trafikal belastning i området.

16.1 Trafik i anlægsfasen

I bygherres miljøkonsekvensrapport er der redegjort for eksisterende forhold i området, hvor udvidelse af Trige højspændingsstation skal ske.

Højspændingsstationen vejbetjenes i dag og i driftsfasen fra Elvej, der har udkørsel til Hovedvej 180 Randersvej. Bygherre har oplyst, at Elvej ikke vil blive anvendt i anlægsfasen. Trafik i forbindelse med anlægsperioden vil derfor ikke blive vurderet yderligere for Elvej.

Til stationen er der en sekundær adgangsvej fra Hæstvej, der alene anvendes i sjældne tilfælde. Bygherre oplyser i miljøkonsekvensrapporten, at til anlægsarbejderne vil stationen vejbetjenes ad den eksisterende adgangsvej fra Hæstvej, hvor der indrettes en midlertidig byggeplads. Hæstvej er koblet til Randersvej mod øst, som fører ind til Aarhus. Hæstvej er en kommunevej med en kørebanebredde på cirka 5 meter og derudover en smal grusbelagt yderrabat. Randersvej er en to-sporet kommunevej med en kørebanebredde på cirka 10 meter. Cykelstien på Randersvej benyttes som skolerute til og fra Bakkegårdsskolen i Trige.

Hæstvej er tilsluttet Randersvej i et firbenet vigepligtsreguleret kryds. Der er venstresvingsbane fra nord og syd fra Randersvej og ind til Hæstvej. Gennem krydset er der langs Randersvej enkeltrettet cykelsti, som skal overkøres ved indkørsel til Hæstvej.

I projektets anlægsfase vil der til- og frakøre tunge transporter i forbindelse med udvidelsen af højspændingsstationen. Trafikmængderne vil variere gennem anlægsperiodens længde på ca. 2 år, med forventet størst trafikmængde i den indledende fase med tilkørsel af grus, beton og øvrige byggematerialer. De mest trafikerede faser forventes inden for de første 3-6 måneder, hvori der også er perioder uden trafik.

Med udgangspunkt i erfaring fra lignende projekter med samme bygherre vurderes den maksimale belastning at være op til 20-40 transporter, som kører til og fra området dagligt, svarende til 40-80 ture. Dette vil udgøres af primært lastbiltransporter, men også en mindre andel personbiler og servicebiler. Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at dette svarer til, at trafikken på Hæstvej stiger fra et lavt niveau med 5-10 % og på Randersvej med 0,8-1,6 %.

16.1.1 Trafikafvikling

Det er bygherres vurdering, at den forøgede trafik i anlægsfasen kun vil udgøre en lille del af den samlede trafikmængde på Randersvej, mens trafikken på Hæstvej vil være større. Det er bygherres vurdering, at trafikafviklingen kan fortsættes uden en væsentlig påvirkning, fordi venstresvingsbanen på Randersvej vurderes at have tilstrækkelig længde samt fordi der er begrænset trafik på Hæstvej. Bygherre oplyser, at Hæstvej har gode oversigtsforhold på strækningen mellem Randersvej og arbejdsarealet, og er indrettet med grusbelagt yderrabat, så køretøjer kan passere hinanden. Bygherre vurderer, at på baggrund af den eksisterende trafikmængde på det omgivende vejnet på Hæstvej og Randersvej og da den øgede trafikbelastning i anlægsfasen er begrænset og

forventes at ankomme løbende over døgnet, at projektets påvirkning på trafikafviklingen som ubetydelig.

16.1.2 Trafiksikkerhed

Det er bygherres vurdering, at påvirkningen af bløde trafikanter på Randersvej er ubetydelig, da der på strækningen er en cykelsti, som er adskilt fra kørebanen. Bygherre vurderer, at der bør tages hensyn til bløde trafikanter i krydset Hæstvej/Randersvej, hvor cykelstien på Randersvej passerer.

Bygherre oplyser, at Hæstvej ikke udgør en skolerute. Bygherre anbefaler, at eventuelle cyklister ledes ad andre veje på baggrund af den større mængde store køretøjer på Hæstvej i anlægsperioden. Bygherre oplyser, at der i cyklisternes sydgående retning vil være konflikt mellem cyklister og indkørende trafik til Hæstvej. Bygherre anbefaler, at lave tydelig skiltning om anlægsarbejdet ved krydset Hæstvej/Randersvej, således at bløde trafikanter oplyses om anlægsarbejdet og kørslen med tunge køretøjer, og så lastbiler fra Randersvej bliver gjort opmærksom på cyklister.

Ved projektets realisering vurderes en lille påvirkning af trafiksikkerheden i forbindelse med anlægsfasen, på baggrund af en begrænset mængde mertrafik, som forventes at ankomme løbende over døgnet. Bygherre lægger vægt på, at det er vigtigt, at der foretages afmærkning af byggepladsen efter foreskrevne vejregler. Aarhus Kommune som er vejmyndighed, og vil som myndighed stille de relevante krav til afmærkning, som til andre byggepladser. Dette håndteres i byggesagen, hvor trafikmyndigheden også inddrages.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at der i bygherres miljøkonsekvensrapport er redegjort tilstrækkeligt for projektets påvirkninger på trafikafvikling og -sikkerhed i anlægsfasen.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at den øgede trafik som følge af transport i anlægsfasen medfører en mindre påvirkning for naboer og trafikafviklingen på Randersvej og Hæstvej samt på trafiksikkerheden, herunder bløde trafikanter. Fra afkørsel fra Randersvej ad Hæstvej til den midlertidige byggeplads (500 m fra Randersvej) passerer der ingen beboelser.

Hæstvej er en mindre vej med smal vejprofil uden areal forbeholdt til bløde trafikanter, hvilket giver anledning til, at der bør tages hensyn til bløde trafikanter ved en større stigning i tung trafik. Nødvendige tiltag ved anlægsarbejderne udføres efter de krav, der stilles af Aarhus Kommune, som er vejmyndighed.

Aarhus Kommunes byggesagsafdeling har oplyst til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, at skiltning ved Randersvej og Hæstvej er et forhold, som vil blive håndteret som en del af byggesagsbehandlingen i henhold til vejloven. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at der med denne forudsætning sikres, at projektet vil gøre kørende, herunder bløde trafikanter, opmærksomme på, at der pågår anlægsarbejder, herunder at der sker kørsel med tunge køretøjer og at de dermed kan tage forbehold herfor. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø stiller på den baggrund ikke vilkår herom.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø gør opmærksom på, at eventuelle særtransporter i forbindelse med anlægsarbejdet skal tillades særskilt af politiet. I forhold til standen af offentlige veje, er det vejmyndighedens ansvar at holde sine offentlige veje i den stand, som trafikens art og størrelse kræver.

Kumulative forhold

Der er i bygherres miljøkonsekvensrapport oplyst, at hvis der sker opførelse af ny koblingsstation sydøst for projektområdet, som led i Mere Havvind 2030 projektet i Kattegat, så vil afstanden på ca. 500 meter fra projektområdet vurderes at medføre yderligere trafikmængder i begrænset omfang i anlægs- og driftsfasen pga. afstanden.

På den baggrund vurderer bygherre, at de kumulative påvirkninger fra trafik er ubetydelige. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er enig i denne vurdering. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø stiller på den baggrund ikke vilkår til forholdet.

I miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at den fremtidige drift af Bånlev Biogasanlæg vil resultere i en øget mængde tung trafik på omkring 36 transporter i gennemsnit om dagen på Randersvej, hvoraf den største andel vil køre på strækning nord for Bjergagervej, som ligger nord for højspændingsstationen. Bygherre vurderer, at de kumulative påvirkninger på trafik vil være ubetydelige. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er enig i denne vurdering, da der er tale om en lille stigning i antallet af transportere på en to-sporet vej (Randersvej). Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø stiller på den baggrund ikke vilkår til forholdet.

17. Alternativer

17.1 Referencescenariet

Miljøkonsekvensrapporten skal i medfør af miljøvurderingslovens bilag 7 indeholde en beskrivelse af referencescenariet (også kaldet "0-alternativet"). Referencescenariet beskriver det scenarie, at projektet ikke realiseres, så eksisterende forhold videreføres.

Ved referencescenariet fortsætter de eksisterende forhold uden udvidelse af højspændingsstationen. Det må forventes, at udvidelsesarealerne i den situation fortsat vil blive anvendt til landbrugsmæssig drift og beboelse.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at baggrunden for projektet er at fremtidssikre Energinets højspændingsstation ved Trige i Aarhus Kommune, da den ligger som et strategisk knudepunkt i det overordnede elnet. Stationsudvidelsen vil bidrage til en langsigtet, strategisk udvikling af transmissionsnettet i området og på landsplan. Udvidelsen er blandt andet nødvendig for at imødekomme yderligere forbrug og vedvarende energiproduktion i området som for eksempel solcelleanlæg og vindmøller, ligesom det øger muligheden for etablering af anlæg, hvor strøm udnyttes til at fremstille brint (Power-to-X-anlæg).

Under hvert fagkapitel i miljøkonsekvensrapporten gives en beskrivelse af den nuværende miljøstatus i projektområdet. Denne miljøstatus udgør en beskrivelse af miljøtilstanden ved referencescenariet og udgør dermed en referenceramme for beskrivelsen af de potentielle konsekvenser ved gennemførelse af projektet.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering

Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering, at det i bygherres miljøkonsekvensrapport er tilstrækkeligt belyst, at referencescenariet ikke vil muliggøre en tilstrækkelig udbygning af elnettet og understøttelse af VE-udbygningen. Dette medfører derfor ikke ændringer af projektet.

17.2 Alternativer

Bygherre har i miljøkonsekvensrapporten redegjort for, at formålet med det aktuelle projekt er at udvide den eksisterende højspændingsstation. Bygherre har derfor ikke foretaget vurdering af alternative placeringer af projektområdet.

Udvidelsen af højspændingsstationen er givet af en række tekniske forhold, der sætter begrænsninger for hvor og hvordan, systemet kan udvides. Bygherre har oplyst, at det kun er muligt at udvide de eksisterende systemer i forlængelse af skinnerne, hvorfor der ikke kan udvides i andre retninger. Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der mod nordvest er hensyn til den eksisterende motorvej, nærhed til Bånlev biogas-anlæg, der har begrænset mulighederne for udvidelse mod nord. Udvidelse mod sydøst er ikke undersøgt grundet tre eksisterende luftledninger, der alle i så fald vil skulle omlægges. En udvidelse mod nord vil også have betydning for den fremtidige drift af 150 kV stationen, da muligheden for at indføre kabler til stationen vil være væsentligt begrænset.

I den indledende høring i forbindelse med afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold indkom følgende forslag fra borgere i området til alternative placeringer:

19. Forslag om, at større dele af stationen etableres på den anden side af motorvejen for at fordele stationen ud på et andet areal eller simpelthen udvide mod motorvejen i stedet.
20. Forslag om, at stationen udvides mod nord, hvor det er færre ejendomme så tæt på grænsen af det udvidede areal.

Ovennævnte beskrivelse af udvidelsens placering er desuden forklaring på de indkomne indlæg i høring af offentligheden og berørte myndigheder, hvor der blev stillet de samme spørgsmål om, hvorvidt udvidelsen af stationen kunne ske på anden måde.

Bygherre har vurderet, at høringen på den baggrund ikke har ført til vurdering af alternative placeringer.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø finder, at bygherre i tilstrækkelig grad har belyst relevante alternativer. I den forbindelse er det særligt vægtet, at de foreslåede alternativer ikke vil være teknisk mulige at gennemføre samt at de foreslåede alternativer ikke vil medføre en reduceret miljøpåvirkning sammenlignet det valgte. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø tilslutter sig derfor bygherres vurdering.

17.3 Kumulative forhold

Inden for, eller i nærheden af, projektområdet er følgende øvrige planer og projekter identificeret:

- Opførelse af ny koblingsstation sydøst for projektområdet som led i Mere Havvind 2030 projektet i Kattegat. Koblingsstationen forbindes til Trige højspændingsstation med to 400 kV kabelforbindelser. Koblingsstation anlægges som et udendørs AIS-anlæg. Arealreservationen for koblingsstationen er ca.

400 x 180 m. Heri er indeholdt et stationshegn og beplantningsbælte. Kabler og koblingsstation forventes anlagt fra 2027 til 2029.

- Udbygning af Bånlev Biogasanlæg. Det eksisterende biogasanlæg er p.t. under udbygning i henhold til lokalplan nr. 1184 og § 25-tilladelse efter miljøvurderingsloven fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Herved gives mulighed for fysisk udvidelse med etablering af nye bygninger, lagre, tanke mv. nord for det eksisterende biogasanlæg, som grundlag for en udvidelse af produktionen.

På tidspunktet for udarbejdelse af nærværende miljøkonsekvensrapport er der fortsat usikkerhed om ovennævnte projekters præcise udformning. Vurderingerne af de kumulative effekter foretages overordnet ud fra tilgængelige oplysninger.

Energinet har igangsat planlægning for opgradering af elnettet mellem Aarhus og Aabenraa (NEA), og Energistyrelsen og Plan- og Landdistriktsstyrelsen har igangsat udpegning af et fremskyndelsesområde, som skal kunne rumme projektet.

NEA-Projektet omfatter bl.a. nye kabelstrækninger og nedgravning af eksisterende 400 kV-forbindelse samt en forstærkning af det tilstødende 150 kV elnet. Ved station Trige forventes fjernelse af eksisterende luftledninger, etablering af nye 400 kV luftledninger og nye 150 kV kabler, der skal tilkobles det udvidede stationsanlæg, som er omfattet af nærværende projekt.

NEA-Projektet forventes at medføre kumulative påvirkninger inden for projektområdet, men vurderes ikke at være fremskreden nok til at indgå i vurderingen af kumulative påvirkninger.

Vejdirektoratet har igangsat udbygningsprojekter på E45, bl.a. omkring Aarhus. Udbygningsprojekterne foregår ikke nord for Aarhus N afkørslen og således ikke ud for projektområdet.

18. Overvågning

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at realisering af projektet under forudsætning af gennemførelse af de beskrevne afværgeforanstaltninger og vilkår, kan realiseres uden behov for vilkår til overvågning.

Udledningstilladelsen til bortledning af overfladevand fra stationsanlægget stiller vilkår om overvågning af udledninger fra regnvandsbassinet. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø finder ikke, at der er behov for at der stilles yderligere vilkår om overvågning heraf.

19. Offentliggørelse

Afgørelsen om at meddele § 25-tilladelse inkl. bilag vil blive offentliggjort på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs hjemmeside (www.sgav.dk) den [Dato udfyldes efter høring].

20. Klage over afgørelsen

En § 25-tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden for 3 år, efter at den er meddelt, jf. miljøvurderingsloven § 39.

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af enhver med retlig interesse i sagens udfald samt af landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer, jf. miljøvurderingslovens § 50.

Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med MitID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr, som er på 900 kr. for private og 1800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Du kan læse mere om gebyrordningen og klage på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside (www.naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest fire uger efter offentliggørelsen af afgørelsen dvs. den #dato [Annoncedato+4 uger - Bemærk at en klagefrist ikke kan udløbe på en lørdag eller helligdag. Den skal i så fald forlænges til den førstkommande hverdag.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs afgørelse kan indbringes for domstolene inden 6 måneder fra afgørelsens offentliggørelse.

Med venlig hilsen

Miljøvurdering og Plan
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Udkast § 25-tilladelse

Udvidelse af Trige højspændingsstation

Udkast

Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø
Lerchesgade 35
5000 Odense C